

Ben Manisa’da doğdum. Manisa Akhisar’da doğdum. 88 doğumluyum. Doğduğum yer güzel, yeşillik, bol yeşilliği olan bir yer. Sebzesi, meyvesi, yeşilliği falan bol, güzel olan bir yer.

Yani genelde hani doğulu komşularımız çok vardı. Ya köyüm güzeldi, hani nasıl diyeyim, mesela babam bizi bırakıp gittiğinde bile bize en çok destek olan komşularımızdı, hani sağ olsunlar. Yani o sıra nasıl desem, ya gerçekten komşularımız, hani küçüğüz, hatırlıyoruz şimdi. Çok destek olurlardı, biri un getirirdi, biri şeker getirirdi, biri çay getirirdi. Yani tabi biz de artık böyle 11-12 yaşına geldiğimizde mecbur çalışmamız lazımdı ya, ilk o sıra bizi günlük 50 kuruşa yevmiyeye götürürlerdi. Belki 1 kuruş fazla verirler, 25 kuruş belki fazla verirlerdi ama az vermezlerdi.

Ya tütün kırmaya giderdik, bizim orası çiftçilik, genelde çiftçilik üzerineydi. Tütün kırmaya giderdik, pamuk toplamaya giderdik. Orada, ya Ege’de başka bir şey yapamıyorsun. Öyle hani fabrikalar yok, sigortalı işler yok, genelde çiftçilik, hep tarlalardasın, çalışıyorsun. Küçüğüyle, büyüğüyle herkes çalışıyordu. Günlük mesela kaç kilo pamuk topladıysan ona göre. Pamuğun kilosu diyelim ki 2 lira, o gün kaç kilo pamuk topladın, ben diyelim ki 150 kilo pamuk topladım ki 200’e kadar da rahat topluyordum hani yaşımla ilerledikçe. Topladığın o pamuğun kilosu ne kadarsa sana ona göre ücret veriyor, o günkü ücretin veriliyordu. Biz de o yüzden evde çocuk ne var, hepsi pamuğa götürüyorduk ki toplayalım, öyle bir kazancımız olsun diye, öyle.

Tütün kırmaya da giderdik, yani tütün de gece normalde hep gidilirdi. Ürkütücü müydü, ürkütücüydü çünkü mesela seni tamam, şu karşıki köyden bir adamın tütünü kırılacak. Herkes tanıyor, biliyor ama sen tanımıyorsun. Geliyor, ben de iki kardeşimle biniyorduk, gidiyorduk. Baba yok, ağabey yok, kimse yok. Annem evde tek, yeni doğum yapmış. Gidiyorsun tütününü kırmaya yani Allah razı olsun hep de iyi insanlarla karşılaştım. Öyle kötü, art niyetli insanlarla hiç çalışmadım, hepsi iyi insanlardı, öyle. Çalışıyorduk, bir an eskilere gittim.

Ya karanlıkta gidiyorsun ya, gece 3’te. Gece 3’te gidiyorsun, lüks lambalar olur, bilir misiniz? Onu mesela alıyorlar bir çomağa, böyle bir saplı bir çomağa takıyorlar. O etrafı aydınlatıyor ya sen o ışığın olduğu yeri kırıyorsun, bir ayağa kalkıyorsun, bakıyorsun her taraf karanlık. Geri hemen başını eğip yine o tütünün yapraklarını kırmaya devam ediyorsun. Ya ben daha 12 yaşındaydım, benim için hani şeydi, korku, korkuyordum desem doğrudur yani. Hani gidiyorsun, yapıyorsun, ediyorsun hani o karanlıkta ne olur ne biter insan bilmiyor. He bütün korku var insanı, çocuksun, bir yandan anlıyorsun bir yandan ne olduğunu tam anlayamıyorsun. Ya çok böyle hep ikilemlerdeydim, hep öyle büyüdük ya.

Onlar biraz daha cesaretliydi. (Gülüyor.) Zaten hep işe giderken, mesela şimdi tütün şeyleri böyle sıralı sıralı ya, size şöyle defter çizgisi gibi göstereyim, öyleydi ya tütün sıraları da. Ben buraya girseydim onlar benim korktuğumu bilirdi. Biri sağıma biri soluma geçerdi, abla sen korkma biz yanındayız, diye. E yazık, ben büyükleriydim. Ben 12'ydim, biri 11'di, biri 10'du, öyleydi. Günlük 50 kurum yevmiye ile çalışırdık.

Yani, kız, tabi onun korkusu çok vardı üzerimde. Mesela hani tam böyle ergenliğe giriyorsun, baban seni bırakıp gidiyor. Yani etraftakilerin sana bakışlarını daha sonradan sen anlıyorsun ki ya bunların bana hani çalışıp işe gittiğim insanlar değil. Ama senin baban yok, biliyorlar. Doğru dürüst ev yok, bark yok. Bir düşünsene içinde olduğun evin camı bile yok. Ya şöyle, çerçevesi var ama cam yok. O cam, o cama biz naylon yapıştırmıştık. Ve o camlar, yani araba içeri girse girerdi, o kadar büyük camdı yani. Bunların tedirginliğini ergenlikten sonra anladım yani. Gerçekten çok sıkıntılı dönemlerden geçmişim ama çok şükür hani geçmişim ama başıma bir şey gelmeden büyüdüm, yani öyle söyleyeyim yani. Ya insan korkuyor, sonradan aklın erince, Allah korusun, kötü niyetli biri gelip sana kötü bir şey yapabilirdi. Çünkü anne yeni doğum yapmış, ameliyatlı sezaryenli.

Ya benim aklıma hep o yönden kötülük geliyor ve Allah korusun biri gelir yani ne bileyim, farklı bir şey de, hani desem ki gelse ya evdeki bir şeyi çalıp götürse, hırsızlık için gelse. Gelse hırsızlık yapmak için halı bile yok ki götürsün. Direkt aklına gelen şey, gelse sana zarar verip gidecek. İki tane küçük erkek kardeş, daha yeni 10 günlük bir bebek. Mesela okulu bırakmak zorunda kaldım. Ki derslerim çok iyiydi, Türkçem çok iyiydi, İngilizcem çok iyiydi. Hiçbir zaman babama hakkımı helal etmiyorum. Babam evlendi, çocukları oldu ama onları bana bıraktı ya, ben baktım, ya ben çabaladım. Okulumu bıraktım yani işe girdim. Hani çalışıyorsun böyle, bir yandan bakıyorsun arkadaşların hepsi okula gidiyor. Sen ya kendini böyle bir, şey, sen de hep çaba içinde... Bak benim çok arkadaşım okudu mesela, şu an çok iyi yerlere geldiler. O sıra birkaç tane öğretmen de vardı, bana destek veren, İngilizcem iyiydi diye. Ya onlara bakıyorsun, kendine bakıyorsun, hep bir böyle eziksin sanki böyle, mecbursun. Çünkü babamın yaptığı bir şeyi sen çek... Sanki o evliliği ben yapmışım da, o sorumluluk benim de ben bu hayatı çekmek zorundaymışım gibi bir sorumluluk yükledi bana. Gerçekten bak, belki erkek kardeşlerim büyük olsaydı, onlar bu sorumluluğu alırdı, belki onlar böyle ezilirdi. Ama ben kendimi bildim bileli hep ezik büyüdüm ya. Gerçekten çok ezik büyüdüm.

Yani annem sevdi mi, her zaman sevdi. Tuttu mu, her zaman tuttu. Babamın sevgisini hiçbir zaman görmedim ki hiç unutmuyorum. Bir gün 6.sınıftayım, öğretmen hani veli toplantısı

yapacaktı. Babamı, annem işe gidiyor çalışıyor. Annem işe gidip çalışacak, getirecek, babama verecek, babam da götürüp kadınlara yedirecek ki bizi o gün dövmesin. Ondan sonra annem işteydi, bir gün babam veli toplantısına geldi. Şöyle bir uzaktan geldi, ön düğmeleri açık, şu af edersin hafif topuklu ayakkabı olur ya, berduş ayakkabısı derler, önü sivri, hafif topuklu. Ayakkabının topuğuna da böyle basarak bir yürüyüş şekli vardı. Geldi, bir de leş gibi kokuyordu. Öğretmen döndü, kızım, dedi, o gelen senin baban mı? Evet, dedim. Niye, dedi böyle babanın böyle bir şeyi var, bir tipi var? Hani adam bile o sıra babamı görünce tedirgin oldu yani, siz bu adamla mı yaşıyorsunuz yani. Tipi tip değildi, hali hal değildi ya. Bir insan herhalde uçkurunun derdine bu kadar ailesini feda eder, öyle söyleyeyim yani.

Mesela annem hep mücadeleciydi, hep yani ben annemi bildim bileli şunu şuna katar. Mesela diyelim ki evde çok az pirinç var, o pirinci soğana katar, soğanı una katar. Mutlaka bize değerlendirir, bir yemek yapardı bir şey yapardı. Ama babam öyle değildi, babam kopuk bir hayatı vardı. Yani aman bu çocuklar olmuş, çok da umurumda yani, ne yapayım. Gün boyu aç kaldığımızı bilirdik, annem işe giderdi evde bir şey yoktu. Mesela ninemlerin evi bize yakındı, ninemlerin dedemlerin inekleri falan da vardı, hayvanları da vardı. Bir tabak yoğurt istemeye giderdik, vermezlerdi. Hiç unutmuyorum, bir gün de sadece babam için bir tabak yoğurt vermişler, dolapta o tabak yoğurt da. Babam içerde uyuyor, saat 1 olmuş, uyuyor. Annem de tarlada, işte çalışıyor. Çok acıktım, her iki erkek kardeşim de dışarıda. Çok acıkmıştım, ekmek de yoktu. Sadece hani kaşıkla almayı da akıl edemedim, o yoğurdu bir kaşık alayım, yiyeyim de açlığım dursun. Parmağımı batırdım şöyle yoğurdun kenarına, parmağımı batırmamla yoğurt, şey o tabak döküldü. Dolabın içine döküldü. Babam o sesle uyandı, uyandı ama ben beni döveceğini biliyorum ya koştum saklandım. O gün akşama kadar eve gelmedim. Dedemlerin bahçesinin orada bir ağaç vardı, bir köşe vardı, bir ara vardı. Akşama kadar aç, susuz orada saklanmıştım, dayak yeme korkusuyla. Kardeşlerimi de saklamıştım hani belki beni bulamazsa onları döver diye. Annem işten gelinceye kadar ama ne oldu annem işten geldi, bu defa hepimizi dövdü. Annemi de dövdü, bizi de dövdü. Vay efendim siz misiniz o benim yiyeceğim yoğurdu döken.

Çalışma malışma yok. Köy yerindeydi, sadece hiç, o yokluğun içinde ütü almıştı. Sağ olsun, kendini düşünerekten bir ütü getirmişti anneme. Annem, nereye giderse o kıyafetler hep ütülenecek yani hep öyle ütülü kıyafetlerle gidecek. Altına da bir tane Renault, eski tip bir araba almıştı kendine. Yazık annem de nasıl sevinirdi var ya hani baban, hani kendimiz topluyoruz bak araba alıyor, bak tarlamız da var, bak o da var. Tarla var ama içinde küçücük çocuklar, biz çalışıyoruz, benle kardeşlerim. Anlamıyoruz ya, o tarlayı çapalaman gerekiyor. Ya af edersin

bir öküzün hani o çift, şey yaparlar, onun yapması gereken işi sen yapıyorsun. Daha 9 yaşındasın, gidiyorsun o tarlayı, ne yapacağım ben bu tarlada? Yapma hele, eşek sudan gelinceye kadar dayak yersin, hele bir yapma.

Yani hala da çok güzel, ya benim kardeşlerim şu an kendi çocuklarını, eşini şöyle elinin üstünde tutar. Babam bize yapmadı ya hani, eşim benden rahatsız olmasın, beddua etmesin. Annem her zaman derdi, babanıza hakkımı helal etmiyorum diye. Ama şimdi mesela benim kardeşlerim çocuklarım der başka bir şey demez. Çünkü biz bir gün olsun babamın elini, ya bir baba, bir gün olsun eve gelirken, o küçücük çocuklarına bir çikolata getirmez mi ya, bir sakız getirmez mi? Biz hiçbir şey görmedik. Bak bizim ev böyle köyün karşısındaydı, meyilliydi böyle, arasında dere vardı. İşte o dereyi geçip bizim eve geçmen lazımdı. Bir gün erkek kardeşim dedi ki, baba, dedi ya keşke sen şu dereden geçerken oradan bir poşete bir taş doldurup getirsen de biz de bir gün sana doğru koşup sevinsek, desek ki, ama tabi erkek kardeşim bu lafı söylediğinde artık 14 yaşına giriyordu, biz de bir gün sevinsek desek ki bizim babamız da bize elinde poşetle dolu geliyor. Vay şerefsizin evladı sen misin bana bunu diyen. Artık yani biz biliyorduk ve bir şey olduğunda dayak yiyeceğiz ve koşup saklanacak yer arıyorduk. Ha baba sevgisi görmedik, öyle bir şey yoktu yani. Ha baba sevgisi görmedik, babanın sefilliğini çok yani babanın bize sürdüğü, yaşattığı o sefil hayatı çok gördük. Sanki adam yani bilerek kurgulamış, ya dur demiş ben birkaç tane çocuk dünyaya getireyim, bunlara da şöyle yapacağım bütün eziyetleri, millet hani, kimileri gider başkalarına işkence eder ya, dur ben şu işkenceleri bir evlatlarımın üzerinde deneyeyim. Bir şu acıları onlara bir çektireyim, hele bakayım nasıl oluyormuş görsünler. Yani sanki adam böyle kurgulamış, kendi filmini kendi çekti yani. Bilmiyorum, bana öyle geliyor yani, ben babalık mabalık görmedim.

Köyde doğduk, gerçekten çok zor şartlarda büyüdük. Babam sürekli hani kadına, kadınlara gittikçe, annem günlük yevmiye, mesela o sıra ki günlük yevmiyeler ne kadardı? E, büyük insanların çalıştığı günlük yevmiyeler herhalde 5 tl'ydi, yanlış hatırlamıyorsam. Annem mesela bir hafta gitseydi, o günlük yevmiye o gün için 20, 25 tl etti ya toplamında. Babam giderdi bunu, bizim oralarda şeyler vardı, dayıbaşılar vardı. O gün için iş verenden giderdi mesela bir pamuk tarlası tutardı, sen ona işe giderdin, o senin günlük yevmiyenden 2 tl keserdi. Bunu, mesela veya 1 tl'sini keserdi. Beş, günlüğün 5 tl ise bunun 1 tl'sini o işveren alırdı, 4 tl'sini size verirdi. Annem haftalık çalışırdı, her gün giderdi. Biz de küçüğüz ha bak, annem gider, 2 kardeşim var daha küçük kız kardeşim yok. Biz 4 kardeşiz, annem o 2 kardeşimi de bana bırakır giderdi. Evde de hiçbir şey yok ve annem de tarlaya aç gidip aç gelen bir insandı. Babam o günlük, annemin haftalık çalıştığı parayı alırdı götürürdü, kadına ayakkabı alırdı, o zaman işte

biriktirir biriktirir kadına bilezik alırdı, eline bilezik, çanta alırdı. Bize gelince hiçbir şey yok, aç, susuz, sefil yani çok gerçekten çok zorluklarla büyüdük. Ya insan, öyle de böyle de artık büyüyorsun. Ya, o yıl da geçiyor, bu yıl da geçiyor.

Bir gün baktım, annemin eltisi geldi, dedi ki, ya dedi, ben dedi bir hani kaynımla konuşabilir miyim? Babam da uyuyor. Annem, tabi dedi, buyur geç, dedi konuş. Hayırdır ama dedi, ne oluyor? Ne konuşacaksın, dedi, bir bana da... Bir düşünsene hani, sizin eltiniz geliyor ki, ya senin eşine bir şey söyleyeceğim. Senin eşin uykuda, gelsin kulağına fısıldasın. Hani kalk eve gel, onların evinde ankesörlü telefon var, kalk eve gel, kadın seni aramış, konuşmak istiyor, diye. Ya hep böyle böyle, yani demek ki insanın kim olursa olsun, çevrende kimseye güvenmeyeceksin. Kimin yuva yıkıp kimin yuva yapacağı belli olmaz derler ya, gerçekten o hesap. Ya ne gereği var, sen, zaten o adam evli, o adamın çoluğu çocuğu var. Siz kendiniz görüyorsunuz değil mi, adamın zaten eve bir hayrı yok. Ondan sonra neyse, babam kalkıp oraya gittiğinde annem o sıra şüphelendi, ya dedi, bunda bir iş var, dedi. Niye, dedi, benim eltim gelip kocamı uykudan uyandırıp, telefonla konuşmaya götürsün? Annem o sırada babamın cüzdanını kurcaladı. Cüzdanını kurcalayınca, baktı ki bir kadın resmi. (İç çekiyor.) Kadın resmi gördü, telefon numarası falan gördü işte. Sonra annem o telefon numarasını gizlice aldı, o sıra kimin evine gittik, birinin evine gittik. Onlarda da ankesörlü telefon vardı, oradan aradı, kadını aradı. Kadınla konuştu, hani ben eşinizi seviyorum, yani, ya babamın evli olduğunu da bilmiyormuş herhalde. Bekar mı boşanacak diye mi ne biliyormuş. Annem durumu anlattı, bak benim 3 tane çocuğum var. O sıra yeni yeni hamile, küçük kız kardeşime. Bak benim 3 tane çocuğum var, 1 taneye hamileyim. Hani ben yuvamı kurtarmanın çabasıdayım. Ya yine de annemde böyle hep bir mücadele ruhu. Ya annemin eline bir odun ver, kuru odun. Onu götürür, eker, yeşillendirir yani onda meyve, sebze alır, getirir, yapar, pişirir, öyle bir kadın. Ben yuvamın derdindeyim kızım, bak benim, yani sen bu yuvayı yıksan da senin de yuvan olmaz, hani bırak eşimin peşini. İşte ondan sonra kadın bunu babama söylüyor, vay efendim sen evliymişsin de senin eşin beni aramış, senin çocukların varmış, perişanmış halleri falan. Babam eve bir geldi, pir geldi. Hiç unutmuyorum var ya, annemin, annemi zaten severek kaçırmış da sözde. Sevmiş ve annem 16 yaşında, annemi kaçırmış. Anneme de hiç kimse çeyiz meyiz vermemiş. Zaten annemin de babası yok, öyle ağabeyi bile bir destek vermemiş. Bir kendi dedemler falan anneme böyle iki çekyat bir de o çekyatın sehpasını almış. Babam annemi öyle bir dövdü ki o sehpaları annemin üzerinde kırdı. O sehpa böyle paramparça oldu. Annemin ertesi gün, ya hala o çığlıkları kulağımda benim de kardeşlerimin de. Hiçbir şey yapamıyorsun, yaşın küçük, şu an bile anlatırken kötü oluyorum çünkü gözümün önüne geliyor hala. (Sessizleşiyor.) Ya öyle bir

dövdü ki ertesi gün böyle annemi elleyemezdik biz, yani sevemezdik. Hani çünkü bütün vücudu mosmordu. Ve annem yine kalktı, üstünü giydi ve işe gitti biliyor musunuz? Buna çok üzüldüm... Çünkü gitmeseydi, yine dövecekti. Yine bizi bıraktı, yine gitti.

Ondan sonra yani yavaş yavaş biz de, bir yandan da, işte dediğim gibi büyüyüyoruz. İşte nen 12 yaşına geldim, ortaokul ilk 1.sınıfa başlayacağım, annem de 7 aylık artık hamileydi. Baktım bir gün babam bir arabayla geldi, sarı taksilerle geldi kapının önüne. Anneme dedim, anne hayırdır, dedim. Bizim evin önüne böyle araba gelmez, baktım içinden bir kadın indi. Kadın da siyah pantolon, siyah takım elbise, bilezikler, çantası, makyaj malzemeleri. Böyle yani sözde o zaman o da tesettürlüydü, o gelen bayan da. Ya şimdiki, hala onunla evli, öyle söyleyeyim. Geldi, arabadan indiler, eve geldiler. Ya annem 7 aylık hamile ama yemin ediyorum şöyle bir döndüm anneme doğru baktım ya, ben bilmiyorum ya. Ben geleni, annem bize söylemez, hani ben kadın resmini gördüm... Hani biz büyüdükten sonra hepsini bize anlattı. Anne o sıra seni çok dövmüştü, niye? Ben böyle yaptım diye, ben bunu gördüm diye. Ben de şey diyorum, herhalde babamın Ankara'dan akrabaları geldi diyorum. Bilmiyorum. Geldim, baktım, geçti, evin, içeriye girdi. Ama ben o sıra sadece şöyle bir döndüm anneme baktım ya, annemin rengi size yemin ediyorum anlatamam ya. Şu peçetenin rengi böyle beyaz kalır. Yani, pardon yani yanında kara kalır, o kadar böyle bir, dudakları bile beyazladı ki, rengi attı. Çünkü niye, annemin bir düşünsene, etrafında da eltileri var. Yani kapı komşu, hepsi dışarıda, yaz vakti, herkes dışarıda, hepimiz yani yan yanayız. Oturmuşuz, kadın geldi, içeriye geçti. Ben de dedim, anne dedim, sen niye böyle kötü oldun? Bak misafir geldi, dedim. Hiç yerinden kımlıdayamadı bile, taş kesmişti ya taş kesmişti, öyle söyleyeyim. Döndü, babama dedi ki, yazıklar olsun sana, yazıklar olsun sana da sana verdiğim emeğe de, dedi. Sen hiçbirine değmezmişsin, dedi. Çünkü annem daha önceden fotoğrafını görmüştü ya oradan biliyordu, o kadınmış meğerse. Aldı getirdi, evin baş köşesine oturttu. Artık, dedi sen burada kalacaksın, dedi. 1+1 evdeyiz, 1+1. 1 oda, 1 koridor, 1 mutfak. Bizi, annem 7 aylık hamile. Kadın geldi, önce şey dedi, ya, dedi ben burada yaşayamam, dedi. Biz, babam o kadını getirmiş ya, ben de daha 12 yaşındayım. 12 yaşındaki kız ergenliğe girer ya, kardeşlerim, üstümüzde yırtık pırtık elbiseler var. Öyle söyleyeyim. Hepimiz gitmişiz böyle oturmuşuz, biz de onu misafir sanıyoruz kardeşlerimle, bilmiyoruz ya işin aslını. Babam konuştuktan sonra biz anladık ya o artık bizimle yaşayacak. Hatta ben ne zaman anladım biliyor musun, o gece beraber yatınca anladım. O gece ikisi beraber o odada uyuyunca ben, benim jetonum o zaman düştü. Biz annemle koridorda uyuduk, çocuklarla. Babam o eşiyile odada uyudu. Ya gerçekten kolay değil. Yani diyorum ya bir insan herhalde kendi ailesine bu kadar eziyet, işkence eder. Neyse ben ilerledikçe size daha sonrasını

anlatayım, bakın siz hep kendinize de diyeceksiniz ki ya bunların psikolojisi, bu adamın psikolojisi gerçekten kötü yani iyi değil. Ondan sonra anneme dedim, anne dedim gel gidelim dedim. Gel gidelim. Onlar orada uyuyor ya, biz koridor ya, biz dış kapının girişinde uyuyoruz onlar burada uyuyor ya da şurada uyuyor, öyle söyleyeyim. Anne dedim, gel kardeşlerimi alıp gidelim dayımın yanına, dedim. Dayım bize sahip çıkar. Onlar orada uyurken, biz sabah 5'te kalktık, kapıyı açtık, çıktık. Gittik, dayımın kapısını çaldık. Dayım da annemi içeri aldı bizi içeri almadı. Bizi kovaladı. Gidin, dedi, siz o adamın piçleri değil misiniz, dedi, gidin. Ben, dedi bacımı alacağım, başka bir yere kocaya vereceğim. Daha annem saat 5'te dayımın evine gitti ya, dayımın evi yürüme mesafesindeydi buradan şu ilerdeki o taksi durağıyla, mesafe işte. Belki az daha ötede. Köy evi, köy yolları, siz düşünün artık. Gitti dayımın evine, dayım annemi aldı, bizi almadı. Ve dayım daha sabah 5'te memlekete haber vermiş, bakın benim bacım boşandı geldi yanıma, almak isteyen varsa gelsin alsın. (Susuyor.)

Biz de geçtik bir camın köşesine bekliyoruz da dayım elbet bizi içeri alır diye. Almadı, sabah, hani biz gittik oraya. 1 gece annem orada kaldı ama biz de o gün dışarıdayız, hiçbir yere gitmiyoruz. Annem 1 gün orada kaldı, işte annem öğrendi dayım memlekete haber salmış. Ya kadın zaten 7 aylık hamile, bundan ne hayır gördü ki sen onu alıp nereye vereceksin? Tamam, ilk evliliğini belki, 16 yaşında ya, 16 yaş nedir ya? 16 yaş çocuk ya. Şimdiki genç kızlara bakıyoruz 21 yaşında, bakın, akılları bir karış havada değil mi? 16 yaşında, gitmiş annemi tarladan kaçırmış. Siz buna annemin kendi seçimi diyorsunuz. Annem belki sevdi, belki kaçtı tamam. Ama niye ikinciye hemen düşünüyorsun, yani bir yanlışı niye başka bir yanlışı kapatıyorsunuz, değil mi? Ondan sonra annem baktı, yok, dayım gerçekten bunu ciddi ciddi verecek. Bir gün dayımlar uyuyor, dayımların camından kaçıyor yine. Biz gidiyoruz, babam da bizi içeri almıyor. Kadınlı beraber olacak ya hani. Onunla zevki sefa yapacak ya orada. Hemen yan tarafta amcamlar var, onların kapısının önünde oturuyoruz. Onların hayvanları bağladığı yerde oturuyoruz. Biz 3 kardeş bekliyoruz ama annem gelecek, ben biliyorum. Annem gelir, bırakmaz bizi. Dayımlar uyurken akşam vakti annem evden çıkıyor. Onların da camından çıkıp geliyor. Kapıdan değil, uyanmasınlar diye, uyuduğu odanın camından çıkıp geliyor. Geldi, biz amcamların kapısının önündeyiz. Bizi aldı yanına, eve girecek. Bu defa babam yine annemi dövdü, vay efendim sen misin giden, git bir daha gelme, ben istemiyorum seni. Kadın da elinde çekirdek çitliyor, babamla annemi izliyor. Ondan sonra öyle böyle, polisler geldi, jandarmalar geldi. Tam da o sıra hani böyle zina deriz ya, zina suç olmaktan kalkmıştı. Önceden zinaya bir şey vardı ya. Ben tam hatırlamıyorum küçüktüm ama herhalde zina için, böyle biri zina yaptığında o şikâyet sayılıyordu. Polis, jandarma gidip müdahale ediyordu ya annem de

jandarmalara dedi ki, bakın dedi Şu anda bu yapılan zinadır, dedi. Ben, dedi evliyim dedi, resmi nikahı bende, gitmiş kadını getirmiş eve, dedi. Onlar da yok dedi bunun suçu, jandarmalar o sıra öyle mi demiş, tam hatırlamıyorum. Bunun suçu mu yok, bunun cezası mı yok artık, isterse evlenebilir, öyle bir şeyler söylemiŐtiler. Neyse ne yapalım, ne edelim, gittik 2-3 gün dedemin akrabaları vardı, birkaç gün işte onlarda kaldık. Babam sakinleŐti, sonra eve gireceğiz ya. Kadın, işte öyle böyle aradan bir 2 ay geçti. 2 ay beraber hani bir arada kaldılar. Annemin artık doğum sancıları tuttu. Baktım doğuma götürdüler annemi. Babamın dedim ya Renault bir arabası var, o arabayla doğuma götürdüler annemi. Annem doğuma gitti, baktım gelmemiŐ. Yani şey, babamla eşi döndü, annem dönmedi. Sezaryenle doğum olmuş, birkaç gün orada kalması lazımmıŐ. Hastanede kalması lazımmıŐ. O zamanın şartları da öyle bir şey, hastanede doğum ediyorsun ama para, bıçak parası ödemediğın için annemi bu defa rehin tuttular. Annem 1 ay kadar hastanede kaldı, çıkamadı. Dayım sonra gitti, annemi kaçırdı, gizlice kaçırmış yani. Artık çünkü babam bize bakmıyor, e kadına yediriyor, bize vermiyor. Biz aç, susuz, gerçekten, ya bizi görseydin biz üçümüz de böyle 3 kardeş de böyle dal gibi kırılırdık, gerçekten. İşte öyle, dayım gitti, annemi kaçırdı, aldı. Çünkü babamın onun için bir mücadelesi yoktu yani annem kalmış, kalmamıŐ, gelmiş, gelmemiŐ çok da umurunda değildi annem. Babamın çok umurunda değildi. Ondan sonra baktım ikisi kol kola geldiler. Bir de annemin doğum ettiğı gün kendilerine bir sofra kurdular, bir sofra kurdular, hiç unutmuyorum. Ramazan ayının 4.günüydü, Ocak ayıydı, kar kış zamanı. Babam ilk defa o gün eve pide almıştı, ilk defa, hiç unutmuyorum. Çünkü biz hiç pide görmedik, ramazan pidesi, hiç görmemiŐtik, hiç bilmiyorduk. Pideyi aldı, götürdü öyle. Bir de balık almış, eşi balık yapmıŐtı. Pideyi aldı, hepsini öyle eşinin önüne doğru hani verdi. Biz 3 kardeş de böyle oturmuşuz, benim benden bir küçük erkek kardeşim de biraz böyle, olsa yer yani. Hani ben biliyorum, elimi uzatsam dövecek, benim, en küçüğümüz oğlan o da anlıyor elini uzatsa dövecek ama benden sonraki erkek kardeşim hiç öyle bir şey anlamıyor. Yani direkt elini uzatır. Ya ramazan ayı, o iftar sofrasındayız, elini uzattı ya. Ama o pideye sen misin elini uzatan, çocuğı öyle bir dövdü, öyle bir dövdü ki. Sana bir şey söyleyeyim mi yemin ediyorum benim o kardeşim sırf onun inadına gitti Şu an, yani ilk önce işe başlarken pideci olmak istedi biliyor musun? Onun şeyi miydi, anlayamadım yani. Ve Şu an usta pidecilerden, öyle söyleyeyim yani. Pideyi böyle eliyle falan çevirirler, sunum yaparlar ya. Her Őekil pideyi yapıyor. Ya ben bazen soruyorum, o mu? Ya abla boş ver diyor.

Bilmiyorum ya anlatsam gerçekten hani bitmez derler ya, öyle ya. Çok çekti, çok çektik. Ya biz çalıştık, biz çabaladık, biz mücadele ettik ama hep babam eşine yedirdi. Hep kadına yedirdi. Annem hastaneden dayım aldı getirdi, annemin hastaneden geldiğı gün, kadın dedi ki, ben, dedi,

eşini bu evde istemiyorum, dedi. Hani o sırada Hakkı Bulut'un bir şarkısı vardı, o şarkının adını da ben şimdi tam hatırlamıyorum. Şöyle hani, ikimiz bir fidanın güller açan... Bu şarkıyı söylerdi ve babama da derdi ki senin bu eşin, derdi benim kumam. Yani o annemi kuma olarak görürdü, annem ona hani şey yapmasa bile. O annemi kuma olarak görürdü. Annemin hastaneden geldiği gün, ocak ayının böyle sonlarıydı, Her taraf kar kış kıyamet. İlk defa olduğumuz köye o kadar kar yağmıştı. Karlar diz boyu. Babam baktım evin önüne bir tane küçük bir nakliye aracı çağırdı. Annemin hastaneden geleceği gün. O, girmiş evi toparlıyorlar, eşyayı toparlıyorlar. İşte evde 6-7 tane çatal kaşık varsa bunun 1-2 tanesini bize bırakıyorlar, 4-5 tanesini kendine alıyorlar. Evdeki televizyondan tutun yani o zamanın ne eşya varsa, halıydı, sahandı, oydu, buydu hepsini toplayıp götürdüler. Tam kız kardeşim 2000 doğumlu, 2000 yılında. Her şeyi getirdiler, nakliyeye yüklediler. Onlar yüklerken dayım da annemi almış getirmiş. Annem de ne olduğunu anlamıyor, bir yandan kucağında bebekle içeriye giriyor. Sezaryenle de doğum etmiş, uzun süre hastanede kalmış ama hala o ağrıları geçmemiş. Böyle hatırlıyorum, böyle seke seke yürüyerek içeriye girdi. Çekyat, bir çekyatı aldı bir çekyatı bıraktı. Kendine aldığı çekyat sağladı babamın, bize bıraktığı çekyatın da bir ayağı kırık, biz altına şöyle şu, duvarların şeylerine yerleştirilen briketler var ya, temeline. 2 tane o briket tuğlayı koymuştuk altına, sabitlesin diye. Getirdik annemi oraya koyduk, bebeğini de yanına koyduk. Annem ağlamaya başladı, ben de dedim ki anne ağlama, dedim. Sen niye ağlıyorsun, kurtul, dedim, bugün senin kurtuluş günün, dedim, hiç ağlama, dedim. Yok dedi, ben size üzülüyorum, dedi. Çok zayıflamışsınız, dedi. Yani çok zayıflamışsınız, dedi, ben size üzülüyorum, dedi. O gitsin, dedi zaten bana hayrı yok, be biliyorum, dedi. Babam o gün evine aldı, her şeyi aldı, son sobayı da alıyordu, götürüyordu. Kış ayı, ocak ayı o soba gitse o küçük bebek. Vallahi donarak, çünkü diyorum ya evde cam bile yoktu. Ya sen şu evine camı taktırmaya üşenen adamsın, ne kadar uçkurunun derdine düştün ya. O karıya kıza yedirinceye kadar sen, neyimiz yoktu ki küçükken, tarlamız, arabamız, evimiz, her şeyimiz vardı. Ya insan hepsini, bir insanın zevk uğruna harcar mısın ya? Sobayı da götürüyordu, konu komşu geldi, kızdı. Hayır, dedi sen dedi o sobayı nasıl götüreceksin? Bu çocuklar, dedi, perişan olurlar. Bu kış vakti vallahi donarak ölürler falan. Git kendine, madem öyleyse bir tane soba al. Gitti kendine işte, artık gitmiş kendine soba almıştı, o sobayı bize bıraktı. Sadece kalan bir çekyat, bir soba, 2 çatal, 2 kaşık. Televizyon yok, hiçbir şey yok.

Ama tam da o sıra kız kardeşim dünyaya gelmiş ya, sanki o bizim şeyimiz oldu, böyle oyuncağımız oldu. Artık onunla zaman geçiriyoruz, onunla oynuyoruz. Kendi kendimize daha

önceden televizyondan izlediğimiz filmler varsa hani CD'ler olurdu ya onları açardık mesela. Kardeşlerimle onları kendi aramızda yapardık yani. Cemil Usta'nın CD'leri vardı o sıra, biz onları çok izlemiştik, hep hani birimiz onu taklit ederdi birimiz onu. Hem annemi eğlendirmeye çalışırdık zaten o zamandan beri de, o zamana kadar kendi işimizde çalışıyorduk yani. Annem tarla işlerine falan gidiyordu ama bizim de kendi tarlalarımız vardı. Bizi kendi tarlalarına götürürdü. Ama o günden sonra, tam 6.sınıfa gidiyordum, ikinci dönemiydi işte, ben okulu bıraktım. Direkt okul lojmanlarında çocuk baktım. Hocaların çocukları vardı, hani şehir dışından gelen hocalar orda kalırdı. Onların çocuklarına günlük 1 tl'den, işte o sıradaki günlük ücretler aylık 30 liraydı işte. Hani haftanın 2 günü evdesin ama aylık 30 tl veriyorlardı. İlk o aldığım parayla da kız kardeşime bez almıştım. Islak mendil falan almıştık hani o zaman. Öyle işte.

Babam bıraktı, gitti. Babam bırakıp gittikten sonra annem bir 40 gün boyunca yani iyi değildi. Hani yine de bir umut, belki eşini bırakır gelir, belki bize döner. Bilmiyorum, belki seviyordu diye bekliyordu. Yani annem, çok iyi hatırlıyorum, kız kardeşimin kırkı çıktı. Annem ondan sonra artık böyle daha bir doğruldu ya, kendini toparladı. Artık daha bir iyi oldu, daha bir yere sağlam bastı, daha böyle kesin ve net kararlar aldı. Ondan sonra ilk yaptığı iş boşanma davasını açmak oldu zaten. Boşanmak istiyorum, dedi. Zaten babamın eşi de istiyordu, babama diyordu, eğer boşanmazsan diyordu ben seni terk ederim. Ben resmi nikah istiyorum diye. Annem ilk başta şey demişti, ya ben nikahı vermeyeceğim. Ne yapacaksın anne, sana hayrı olmayan adamın nikahının ne hayrı olacak? Ver gitsin, dedim sen de kurtul biz de kurtulalım. Bir yandan kadına çok teşekkür ediyorum, çok da dua ediyorum biliyor musun, gerçekten öyle bir psikopatı alıp götürdü bizden ya.

Ya bakma, gerçekten insanın aklına bazı şeyler geliyor bazı şeyler gelmiyor. Hep, bir düşünsene üstünde bir korkuyla yaşayabilir misin? Ya bir korku var, ya o korku tamam artık dayak yemek senin günlük ve rutin haline gelmiş. Ama acaba başka ne tür zararlar verir? Ne yapar yani, öldürür mü, döverek? Ya artık sürekli böyle üstümde bir korku, onu gördüğünde bir tırsıyorsun, bir böyle kasıyorsun kendini. Aha şimdi yemeği beğenmedi, bizi dövecek, aha da su verdik, suyu içti, ikinci bardağı tekrar isterse, getirirsek, yine mi bizi dövecek? Veya getirmezsek yine mi? Hep böyle saçma sapan düşünceler, salak salak şeylere dayak yiyeceğiz diye ömrümüz geçti.

Ya şöyle söyleyeyim, tabi hani artık ergenlikten çıkıyorsun ve tek işe gidip geliyorsun. Mesela çok iyi hatırlıyorum, o zaman babamın arkadaşları vardı, şöyle bir bakarlardı ama ben o sıra,

onlar babamın arkadaşı ya kötü anlamazdım o bakışlarını. Sonuçta babam yaşında adamlar. Benim jetonum belki ben evlendikten sonra düştü, ben o adamların bana bakış açılarının niyetleri farklıymış diye. Benim jetonum o zaman düştü. Hiç, bir gün unutmuyorum, bizim ev dağın yamacındaydı böyle. Yabani armutlar var, o armutları toplamaya gitmiştik. Çok severdik biz onları kardeşlerimle. Babamın bir tane arkadaşı da oradaydı. O adam bir de o okulun, köyün, köyde okulun hademecisiydi. Baktım, bizi gördü, yanımıza geldi, oo ne yapıyorsunuz, falan filan. Kardeşlerimi böyle sevdi, başlarına böyle el.. Ya dedi, burada ne yapıyorsunuz, dedi, bak, kardeşlerime değil ama, bana dedi ki gir dedi, şu derenin içinde dedi, çok güzel yabani armutlar var, dedi, onları topla. O öyle deyince, ben de bir an dedim ki, ya dedim, yok, dedim. Ben hiç o derenin içine şimdiye kadar girmedim, ben niye gideyim ki, dedim. O adam da o gün orada hayvanlara bakıyordu, çok iyi hatırlıyorum, koyunlarına falan bakıyordu. Bak, dedi, o derenin ucunda daha iyi şeyler var, dedi. Ben de korktum, hemen kardeşlerimi aldım, öyle, dağın dibinde ya, hemen kardeşlerimi alıp eve indim. Hemen anneme anlattım. Anne, dedim şu adam bana şöyle şöyle demiş, babamın en yakın en samimi arkadaşı. Hii, dedi, dedi çok iyi yaptın bana söyledin, dedi kızım. Gel, dedi ben sana anlatayım, dedi. Bak, bu böyledir, bu böyledir, işte böyle, ergenlikten sonraki kızlara bazı insanlar böyle zarar verir. Senin kendini böyle koruman lazım, böyle, biri sana su mu verdi, içme. Biri sana şeker mi verdi, alma. Biri sana sakız mı verdi, çiğneme, sakın. Belki içinde bir şey olur sana bir zarar verirler. O sakızı alırsın, çiğnersin, düşer bayılırsın. Bu artık o kadar benim aklıma yerleşti ki böyle. Bir de babamdan dolayı mıdır nedir, ben böyle erkeklere, artık hepsi böyle zarar veren bir insan gözüyle baktığım için, hep böyle terstim. Hep böyle terstim. Hiç böyle, bu iyi, hani diyorum ya o olaydan önce, mesela hani ha babamın arkadaşı, ha o da bizim akrabamız, o da amcamın arkadaşı. Yoktu artık öyle bir şey. Tamam hepsi bunlar, bütün erkekler bana zarar verir, verebilir de. Ya diyorum ya işte o sıra iyi ki de gitmemişim yani. Gitseydim belki başıma kötü bir şey de gelirdi. Baban yok, seni koruyan kimse yok, yani öyle söyleyeyim. Yani sen de anlamıyorsun, çocuksun işte, gitmişsin yabani armut toplamaya. Ya çok şükür ki, o yönden herhangi bir kötü bir şey olmadı. Annem de beni erken mi uyardı diyeyim, zamanında mı uyardı diyeyim. Ya kendi önlemimi kendim aldım. Tabi ki sana kötü gözle bakanlar oluyor, sonradan sen bunu anlıyorsun, fark ediyorsun, olmuyor mu? Ama hemen böyle bir şeysin, o duvarı bir örüyorsun, sertsin, tutumlusun. Mesela biz küçükken hep başımızın altında bıçakla uyurduk. Hepimiz, kardeşlerim dahil, hepimiz. Çünkü kapı, evin kapısı tahtaydı, o tahta kapı rüzgar vurduğunda bile açılırdı. Ve biz önceden hani şu büyük tüpleri falan kullanırdık ya, o tüpleri biz getirirdik, o kapıya dayardık. Bazen gece o kadar şiddetli rüzgar olurdu ki, kış ayı, bakardın ki kapı sırt üstü açılmış. Cam yok bir şey yok, camları naylonla kapatmışsın. Ya hep kendi önlem... Ya hiç

unutmuyorum, annemin başının altında kocaman bir bıçak vardı, biz küçük bıçakları alırdık annem büyük bıçağı alırdı. Allah korusun belki bize zarar vermeye gelen birine biz de bir şey yapsaydık yani belki hiç iyi olmayacaktı. Ama çok şükür yani hani öyle böyle bu günlere geldik ya.

Ya şöyle söyleyeyim, babamın bizi bu şeyi etkilemedi mi? Yani şey olmuyorsun, bir şey olduğunda eşine güvenin sarsılıyor. Nasıl söyleyeyim ben size, şu an benim kardeşlerim de bak eşlerini el üstünde tutarlar. Ama babamın bize yaşattığı o güvensizlik, annemi aldatmaları en çok bizim üzerimizde etkisi oldu. Yani nasıl söyleyeyim, şimdi eşim bana diyor ki, ya diyor, ben şu saatte şurada olacağım, merak etme. Ama o saati 10 dakika geciksin, bu defa sürekli başlıyorum, ne oldu, niye gelmedi, bir şey mi var? Sonradan bakıyorum ki aynı şey kardeşlerimde de var. Bu çocukluktan bizi etkilemiş. Acaba bu gelmedi de bizi aldattı mı? Ya şey, eşim gelmedi de beni aldattı mı? Acaba bir şey mi yaptı? Bir şey mi oldu? Niye gelmedi? Kesin bu işte bir şey var. Sürekli böyle artık, bir şeyin altında bir şey aramaya başlar olduk. Yani bizdeki en büyük etkisi o. Çünkü annemi aldatmaları ya da ben bir kız olarak beni çok etkiledi, öyle söyleyeyim. Annemi aldatması, yani hareketleri, hali, tavrı ve en küçük bir şeyde, eşim bile oturuyor ya ben bazen babamdaki hareketleri eşimde aramaya çalışıyorum. Ya acaba hani bu gitti, buraya geç geldi de, böyle bir şey var mı? Dur bir hareketlerini takip.. Ama yazık adamda bir şey yok yani. Sonra diyorum ki ya ne kadar bizi etkilemiş. Kendi kendime diyorum, ne kadar psikolojimizle oynamış. Yani çocukluktan, bilinçaltına yerleşmiş ya acaba bir şey olur mu gibisinden hep. Bir bende bir en büyük etkisi o oldu. Tabi bir sürü şeyleri var da hani artık ben size en özetini, onu söyleyeyim yani.

Büyümek isterdim, dayak yememek için. (Gülüyor.) Gerçekten bak, şu an gülüyorum ama küçük erkek kardeşim derdi, babamdan en çok nefret eden oydu. Ben büyüyünce annemi kurtaracağım bu adamdan, derdi. Tek hayalimiz oydu, biliyor musun? Bir de biz küçükken sobası yanan evleri, çok zengin evler zannederdik. (Gülüyor.) Şimdi bacalardan duman tüten evleri, bak diyorduk, evde odun var ki sobayı yakıyorlar. Bak bacaları tütüyor, bunlar kesin zengin. Zenginlik o olur mu, yok. Git iki tane odun al, getir ama bizim odunumuz modunumuz yoktu ya, tamam kış ayıydı, sobayı bıraktı gitti adam ama bizim o yaktığımız belki bir tane kullanmadığımız bir elbiseyi atar içine yakardık. Ya o sıra devletin de bize bir yardımı yoktu. Sağ olsun köyün muhtarı işte bize bir arada bir, bir koli erzak yardımı getirirdi, bırakırdı. Hani diyorum o zaman hani gidip bir devlete, bir belediyeye, bir yerlere başvursa mıydık, niye yapmadık biz bunları? Bu kadar mı gerideydik veya o zaman hiç mi düşünülüyordu böyle

insanlar? Hiçbir yardım da almadık yani gerçekten, yani, Allaha emanet büyüdük ya, vallahi billahi bizimki öyle oldu ya.

Ya şöyle söyleyeyim, zaten annemi bilen biliyordu. Komşular, anneme dediği tek şey, sen de bırak git. Biz senin yerinde olsak yapmayız. Çünkü diyorlardı, biz diyorlardı, erkekli olduğumuz halde, eşli olduğumuz halde 4 çocuğa zor bakan insanız, hani senin eşin yok, sen nasıl bakacaksın? Nasıl yapacaksın? Ama annemin düşüncesi de ya ben bunu bırakırsam gidip başkasıyla evleneceğim, yine aynı olacak. Ben diyordu, çocuklarıma kıyamıyorum. Sadece benim annem hep böyle, babamın gittiği günden beri, kendi kardeşi de dahil, herkese böyle bir kesin ve net bir tavırla yani erkek bile benim evimin önünden geçmeyecek. Hep böyleydi. Hiç unutmuyorum, bir gün bizim komşu, benim annem artık tabi kız kardeşim de büyüyor, annem de çalışıyor bizimle beraber. Anneannem çocuğa bakıyor, ediyor. Bir gün annem tarlada ayağını burkmuş, ertesi gün de köyün pazarı var, pazara gideceğiz annemle beraber. Baktım bizim bir komşu var, ben de o adamı severdim yani zararsız diye bilirim. Anneme dedi ki, sen dedi, niye topallıyorsun, dedi. Annem de dönüp direkt ona dediği şey, gerçekten çok af edersiniz, şerefsiz dedi, sen benim ayağımdan bakacak yer mi bulamadın da onu söylüyorsun, dedi. Sana ne, dedi, e yok ben merak etmişim. Sen git dedi kendi eşine, çocuklarına bak, onların bir şeyi varsa onları merak et, dedi. Benim o topallayan ayağımdan sana ne? Ben de bir yandan anlamıyorum ya annemi dürtüyorum, anne diyorum, sen diyorum, niye adamı tersliyorsun, adam sana diyor ki ablacığım senin ayağın mı acımış? Kızım diyor, sen onun ne maksatla söylediğini bilmiyorsun diyor, onun başka işi yok durup benim bacağıma, ayağıma mı bakmış, diyor. Ve benim annem bilir misin, korkudan var ya, köydeydi, annem dul kaldığında 28 yaşındaydı bu arada. Yaşlı nineler gibi giyinirdi, hani böyle önceden böyle üstlerine yaşlı nineler bir şey örterdi ya. Bir tek şuradan bir gözleri çıkardı. Annem öyle giyinirdi. Beyaz yazmayı şöyle bağlardı, üstüne de bir örtü örterdi, böyle bol etek giyerdi. Bol, terliği bile boldu, kimse anlamasın yani hani bakmasın, süzmesin. Diyorum ya kendi ağabeyi dahil, herkese karşı, ha birkaç defa dayım geldi, ya hani gel, seni evlendirelim. Yani gel bırak çocuklarını, annem kesinlikle dayıma tavır koydu. Bu eve gelmiyorsun. Gitmiyor, ben çocuklarımı bırakmıyorum.

Ve ilk yaptığı şey neydi biliyor musun? Bize, biz çalıştık ya, babam gitti, evde hiçbir şey yok. Bazen yeri geliyor aç, susuz yani kuru, küflü ekmekle soğan. Gerçekten şu an böyle anlatıyorum, belki kimseye inandırıcı gelmez, sebzelik vardı, eski delikli sebzelikler olur ya. Patatesini, soğanını, sarımsağını koyarsın. O soğanın kabukları, kabuklarını annem kaynatırdı,

yumuşatırdı, yumuşasın diye, onu bize ekmeğin içine koyar verirdi, biz yiyeyim diye. Yoktu, kimse vermiyordu yani Allah razı olsun hani veren de her zaman veremiyordu. Herkesin, herkes dar gelirliydi yani kimse çok çok iyi değildi ki. Biz ilk çalıştık, annem bizim çalıştığımızla un aldı, yağ aldı. İlk o haftalık, 3 kardeş biz çalışmışız, günlük 50 kuruştan. İşte günlüğümüz 1.5 tl'ydi, üçümüzün de 50 kuruş, 1.5 tl. onu haftalık şekilde aldı, un aldı, yağ aldı. İlk işi buydu. İkinci hafta da ne yaptı, biliyor musunuz, gitti küçücük bir teyp aldı, bir de kaset aldı. O, sen çocuklarını bırak git, sen yapamazsın, sen edemezsin diyenlere inat, inanır mısınız, o halay şarkıları vardı, düğün şarkıları vardı. Onların kasetini de almış, atıyordu, son ses açıyordu ki herkes dinlesin diye. Anne diyordum, sen niye böyle yapıyorsun? Ya diyordu, burada hep benim eltimler var, demesinler ki bak kocası gitti, kadın yasta. Bilsinler ki kocam gitti, benim rahatım, huzurum yerinde. Öyle bir insandı, bilmiyorum, kendini öyle tatmin ediyordu. Kimse demesin bu yas... Yani biz bazen yeri gelirdi hiçbir şey yemezdik ama o kimseye şey yapmazdı. Yani gelen böyle hani, havalı bir şekilde, ya siz bugün ne yediniz? Vallahi biz öyle bir yedik, karnımız tok. Ya gururluydu da. Çok çekti ama gururundan da ödün vermemeye çalışırdı. Biz annemle çok farklı yapılardayız, hala öyle. Anne sen niye bunu böyle diyorsun, şöyle yap. Yok kızım, diyor sen onu bilmiyorsun, o öyle değil böyle. Ya hep böyle bir şeyimiz vardır hala.

Ben okulu bıraktım, çalışmaya başladım. İlk dedim ya hani o hocanın çocuğuna baktım 1 ay. Ondan sonra okullar tatile girince, 1 aydan belki daha fazla süre baktım, az bakmadım. Okullar tatile girince, kardeşlerim de büyüdü. Kardeşlerim de hani artık onlar da ortaokulu bitirdi, ben de bitirdim. Zaten hepimiz birer yıl ara ile okuyorduk. Sonra ben zaten direkt tarla işlerine başladım. O sıra günlük yevmiyeler 8tl idi artık. 1.5 tl'den 8 tl'ye bir geçiş yapmıştık. Günlük ücretler 8 tl idi. Kardeşlerim okudu, liseye gittiler, ben okuyamadım. Zaten ortaokulu bile hani terk ettim. En çok da zoruma giden o oldu ya, okuyamamak. Ondan sonra çalışmaya başladım, tatil günlerinde kardeşlerimi de götürüyordum, hadi gelin. Size bir şey söyleyeyim mi bak, bizim o yıkık dökük evi, annem öyle bir çekip çevirdi ki, hiç unutmuyorum, oturuyoruz ya, benim annem de var ya, şöyle Allah rızası için de desin ki, ya ben şunu şöyle istemiyorum, şöyle istiyorum. Biz o zaman 3 evlat, o küçücük yaşta, o dişimizi tırnağımıza takardık, yeter ki annem mutlu olsun. Yeter ki annemin yüzü gülsün diye o kadar mücadele ederdik ki. Bir gün şöyle oturuyoruz, ya dedi, benim mutfagım yok. Mutfak gerçekten yoktu ya, babamın Allah bin belasını versin. Sen gidiyorsun kadınla orada başını yıkıyorsun, orası, mutfak var, banyo yok, tuvalet yok, hiçbir şey yok, perişanlık ya. Sen hala nasıl o şeyinin derdine düştün de o kadını getirdin, o bize o kadar çekirtirdin, perişan ettin. Annem, yani annemlerin içinde olduğu arsa

genişti, genişti ama ev var mıydı, yoktu. Ya dedi, keşke dedi, şöyle şurada bir mutfağımız olsa dedi. Bir de şöyle kapısı da yuvarlak olsa dedi. Yemin ediyorum size, annem bunu dedi ya, ben kazmayı, küreği getirdim, o sıra 14-15 yaşlarındayım. Bizim mutfağın temelini ben kazıdım, kendimiz koca koca taşları böyle kardeşlerimle 3 kişi kaldırıp el arabasına koyup getirdik. Hepsini getirdik, benim dayım sözde usta, inşaat ustasıydı. Dayımı da çağırdık ama çok iyi hatırlıyorum, o mutfağın temelini ben kazımıştım. Buraya, annem madem böyle istediye, dayım geldi, siz ne yapıyorsunuz falan hani böyle kibirli bir şekilde. Ya siz ne yapıyorsunuz falan, böyle şey mi olur? Sonra dayım baktı, gerçekten dedi bu temeli kim yaptıysa olmuş yani mutfağın temelini. Dedim dayı dedim, sen dedim, biz böyle bir şey istiyoruz, yap bunu, biz sana parayı, neyse vereceğiz. Biz ne yaptık biliyor musun? O zaman dayım da tütün ekerdi, dayım bize geldi evi yaptı, biz gidip karşılığında, tarlasında ona çalıştık. Yani hani hiç, gerçekten bazen kardeşin kardeşe bile faydası yok ya. Tamam aynı anneden babadan doğmuş olabilirsin ama yapı meselesi mi... Ne diyeyim ya, nasıl diyeyim ya... O zaman işte öyle, o eve çeki düzen verdik, o zaman o eve bir mutfak tezgâhı yaptık, annemin istediği gibi. Yuvarlak kapı istiyordu, cami kapıları, girişleri olur ya, onun için mi istiyordu? Yuvarlak çok istiyordu, yuvarlak bir mutfak kapısı yaptık, evi boyaladık, düzenledik, yıkıkların döküklerini tamir ettik. En son bir tane de dayıma dedi ki, bana çok güzel bir oda yap dedi. Büyük bir oda yap dedi. Dayım odayı yaptı, ya dedi, sen bu odayı ne yapacaksın dedi, senin kocan mı var, gelenin mi var, misafirin mi var? Bak düşünceye bak. Ya annem dedi, sen yap dedi, ben istiyorum dedi. Çünkü bir odamız vardı, bir ara vardı, bir mutfak vardı, bir oda daha istiyorum dedi. Dayım yaptı, sonra annem bak o zaman, 2000 en fazla hani 2003 yılında falandı diyeyim, şey aldırıldı, fayans. Dayıma fayans aldırıldı, ben dedi, bu evin altını hepsini fayans döşeteceğim, bu odanın altına. Ondan sonra camlarına Pimapen taktıracağım, ondan sonra şu mutfağın şurasına şu deseni yaptıracağım. Artık hep evi ile uğraştı ve hep mücadele etti. Biz hep çalıştık, ondan sonra annem o evi düzene koydu. Kardeşime o zaman kasalı motorlar olur, onlardan aldı. Arsa aldık, zeytin diktik içine, kendi zeytinlerimizi ve annem var ya bahçeye domates, biber ekerdi. Alırdı ihtiyacı olana verirdi, ihtiyacı olmayana da satardı. Öyle öyle yani çok şükür, gerçekten çok iyi yerlere geldik. Bak, her iki kardeşim, okulu bıraktı ama aslında bir tane kardeşim üniversite, şey turizm sektörünü kazandı. O da bir kızı sevdi, (Gülüyor.) gitti onu aldı, kaçırdı. Çünkü kızı ona vermediler ama senin baban böyledir, senin de kızımıza hayrın olmaz. Kızı üç gün sonra hani kardeşimin sevdiğini bile bile, kızı üç gün sonra, bunu yapan benim en küçük erkek kardeşim, kızı 40 yaşında bir tane adama nişanladılar. Bu kardeşim hani sen misin, siz misiniz bunu yapan, gitti kızla anlaştı, aldı, götürdü. Öylelikle evlerini alıp İstanbul'a götürdüler. Ve şu an benim her iki kardeşim profesyonel aşçı, evleri, daireleri, arabaları, arsaları her şeyleri var. Ve inan

bana sürünen benim babamdır. Yani gerçekten sürünüyor. Kapıcı dairesinde, kendi torunu yaşında çocukları var. Ya gerçekten perişan, yani sen o hayatı, babam o hayatı, kendi eliyle itti. Muhtemelen diyorum ki çocuklarının büyüyeceğini hesaba katmadı. Tamam dedi, ben bunları yaparım, ederim. Ve hiç unutmuyorum, babam tek bir defa evime geldi. O gün de televizyon açık, televizyonda bir film vardı bir ara. Hatırlıyor musunuz, bir adam da böyle, o filmin adı, Kanal D’de çıkmıştı o film. Adam da böyle 4 tane çocuğunun üzerine gidiyordu, yurt dışına, denizciydi. Bir kadın aldı, getirdi. O filmin adını unuttum, filmin adı neydi? Şimdi aklıma gelmiyor ama he Osman vardı. Şöyle babamın eşi de gelmiş, oğlu da gelmiş. Hepimiz oturuyoruz ya, gerçekten bir baktım ki adam 4 tane çocuğun üzerine kadını almış getirmiş. Bildiğin bizim klasik hayatımızı filme dökmüşler. Ne diyor biliyor musun? Bak size az önce dedim ya, bakın onun psikopatlığını size söyleyeyim, oradan anlayın. Ya dedi, yazıklar olsun adamı görüyor musun bak, dedi. 4 tane çocuğun üzerine kadın aldı, getirdi, dedi, nasıl onları perişan etti. Benle eşim şöyle bir durduk baktık ama karısı nasıl ağlıyor, nasıl ağlıyor. Gerçek, filme bakıyorlar ya, bir yandan bak, acaba dedim bunlar benimle dalga mı geçmeye geldiler? Ben de dedim, evet ya dedim, çok şerefsiz var öyle, dedim. 4 çocuğu bırakıp da evlenen. Ama jetonları düşmedi, hiç bozuntuya vermediler, hala o kadın için üzüldüler. Gerçekten, o kadın, yani işte, değil mi (Gülüyor.) komik ama, çok dengesiz.

Ya işte iki kardeşim şu an profesyonel aşçılar. Kardeşim önce gerçekten pideci oldu, çok mükemmel pideler yapmaya başladı. Ben evlendim, ben de eşimi tanıdım, sağ olsun, çok iyi bir insandı. Ben o sıra evliliğin ne olduğunu da bilmiyordum. Ya bir yandan da böyle çevrenin kötü bakışları var ya onlardan da kurtulmak için ya eşimi bir tutunacak dal gibi gördüm. Ben eşimi tanıdığım sıra 14 yaşındaydım. (Gülüyor) Evlendiğimde 17 yaşındaydım. Hatta 13 yaşında belki eşimi tanımıştım. Yine böyle bir gün pazara gitmiştik, orada görmüştüm. Orada görmüştüm, o da beni görmüştü. Ya ben 13 yaşındayım ama ergenlikten sonra muhtemelen boy moy da çıkıyor, böyle daha büyük görünüyordum. Bir de çalışıyorum hep olgun gösteriyordum. Öyle, onu tanıdım. Pazar, (Gülüyor.) pazarda, böyle insanlar pazara gider ya ben de pazara gittim ama şöyle bir, annemle yürüyoruz, karşıda böyle gençlerin olduğu bir topluluk var. Bir an göz göze geldik, bir göz göze geldik, bir daha kurtulamadım. (Gülüyor.) Ya şöyle bir baktım, döndüm, ondan sonra niyeyse tekrar bir dönüp bakmak istedim. Bak ya, o kadar da hani, şu an ondan bile bahsederken, gözüm... nasıl bir aşksa. (Gülüyor.) Dönüp bir baktığımda tekrar bana baktığını gördüm, hoşuma gitmişti o zaman. Ama tabi, hemen yine erkeklere karşı böyle bir şeydim ya, yok olmaz. Ya zaten yaşıma da küçük de.13-14 yaşındayım işte. O zaman çıkma teklif etti ama tabi hemen öyle kabul etmedim. O çok uğraştı. Yani ben, yok kesinlikle olmaz,

benim daha yaşıım küçük, çocuğum, oydu buydu, derken işte, 17 yaşına geldiğimizde evlendik. (Gülüyor.) O benden 4 yaş büyük, eşim 4 yaş büyük. İlkti, inanır mısınız bazen hala baktığımda öyle hissediyorum. (Gülüyor.) Gerçekten bak, 13 yıldır evliyim, ben onu diyorum, bilmiyorum yani Allah mı senin yüzüne baktı ne, şey, gönüne göre verdi ama ya da belki diyorum ya babam küçükken o şeyleri de bizi çok etkiledi ya. Hep böyle eşime sadık kalacağım, eşime sadık kalacağım yani onu çok seveceğim, eşimi, hep böyleydim. O yüzden midir ona karşı olan tutumum hala çözmuş değilim. Ben de çözemedim yani ama çok seviyo... Zaten sürekli gülmemden. (Gülüyor.)

Ya tabi hayat zor, kadınlara daha zor. Ne kadar severek evlensen de ister istemez her zaman bir mücadelenin içindesin. Yani eşinle de olsun, yani bazen, her şeyimiz dört dörtlük değil. Uyuşmamazlığımız da oluyor şeyimiz de oluyor ama şöyle söyleyeyim size, ya ben hiçbir zaman eşim ne kadar sıkıntıya girerse girsin, onu yarı yolda bırakmadım, o da beni yarı yolda bırakmadı. Ve size şöyle söyleyeyim, çocuklarımız oldu, eşim çocuklarımı sevmeye başladı ya, ben dedim demek ki babalar çocuklarını böyle seviyormuş. Beni en çok mutlu eden yanı o oldu. Çocukları sevmesi, çocuklarla ilgilenmesi.

Daha iyi, daha iyi, birbirimize danışarak yapıyoruz. Ya da annemle babamı gördüğüm için midir, hep bir yuva yıkılmaması için bazen yeri gelince susan taraf da oluyorsun. Bazen konuşan taraf da oluyorsun. Yani bir her şey karşılıklı oluyor, çok böyle anlık sinirlendiğim anlar olur, eşim susar yani, benim konuşmamı dinler. Ya ama her zaman alttan alan taraf bir kadındır yani. Bir yola götüren, bir suya götüren kadındır yani. Bir yol gösteren de kadındır, ben onu iyi bilirim artık, yani öyle söyleyeyim.

Annem kaçarak evlenmişti ya, hep derdi, bak kızım hah, bak size bunu da söyleyeyim. Şimdi annem hep derdi ya dişi sinek bile evimin önüne gelmesin, bak ben ilk eşimi sevdim ya, annem, tabi biz köydeyiz ama yani köyün en geri insanlarından gelip böyle orta halli bir yaşama girdik yani. Artık bu yaşama girdiğimizde ve annem bunu çok çabuk yaptı. 3 yıl içinde, 3 yıl için de ben de kardeşlerim de annem de tarlalarda çalışa çalışa yani hani o zamanki evli olup da durumu hiç iyi olmayan insanlar vardı, belki onlarla eşit olmuştuk. O sıfırdan başlamakla. Annem bana hep şey derdi, bak derdi, ben biliyorum sen eşini seviyorsun, derdi. Sana şunu söyleyeyim kızım, ne olursun, sakın sakın, gençsin, cahilsin, eşinle buluşmak istersen eve çağırma. Ne olursun. Çünkü bizim ev köyün karşısında, köylü bizim eve bakardı, bizim ev de onlara bakardı. Ve bizim köyün, evin dibinde direk lambası vardı. O da direkt bizim evin kapısı ile camına

vururdu. Ne olursun, derdi, bak eşinle buluşacak olursan bana söyle, söz derdi, seni istediğin parka götürürüm. Yanında beklerim, istediğin yere hani o sıra mesela bir çay, kahve bahçesi olur, oraya. Eşinle buluş, konuş, ben bir öte masada otururum, ben sana her zaman destek olurum ama eve çağırma. Çünkü sen eve çağırırsan, millet aynı şeytan gibi, der, bak millet karşıdan bizim evi görüyor değil mi? Sen eve alırsan kimse demez yaptı diye. Derler ki tamadır, yaptı bu işi(?). Eve erkek aldı, ben adım kötü çıksın istemem. Ve gerçekten şu an o köye gidin, annemi sorun, inanın bana, derler ki dört dörtlük bir kadın, namusuyla. Ve annem namusunu gerçekten koruyup kolladığı için köyün kadınları annemi severdi. Hani bazen öyle kadınlar olur ya, kadınlar diğer komşu kadınları istemez. Ya mesela şimdi benim var 2 tane öyle komşum. Kesinlikle evime ne alırım ne yanlarına giderim. Ya istemiyorum, onlarla muhabbet kurmak istemiyorum. Ya bir insanın biraz edebi, adabı olmalı değil mi? Tamam her insan kendi hayatını kendi yaşıyor ama bunu kimsenin gözüne sokarak yapmanıza gerek yok ki. Ne haliniz varsa görün, bizi ilgilendirmiyor ama birazcık o tür konularda, toplumuz. Bence kimse toplum kurallarına uymak zorunda değil ama toplum için yaşıyorsak yani o kurallara uymalısın. Onu belki biraz yanlış söyledim ama toplum için yaşamak zorunda değilsin ama kurallarına uymak zorundasın. Ben bu yapı, bende hep böyledir. Hani benim annemin düşüncesi de hep böyleydi. Bak kızım, ben sana her zaman destek olurum ama bir gün olsun eve çağırma. Kimse söz etmesin, laf etmesin. Neyse tamam anne dedim, o zaman hadi beni buluştur, dedim. Ben bu adamla bir konuşayım, seviyoruz ya bir de askere gidecek.

Gittik bir gün yine o, pazarlık yaptım. Ya bizim de köydeyiz ya biz de köyden şehre alışveriş yapmaya gideriz. Hani buradan Kızılay'a gitmek gibi düşünün. Oradan alışveriş yapıp geri buraya geliriz. Öyleydi. Yine böyle bir gün gittik, konuştuk, oturduk işte. Tamam ailesi de şey yaptı, onayladı, geldi, istediler, sağ olsunlar. (Gülüyor.) Öyle nişanlanınca askere gitti ama gitmeden önce nişan da yaptılar. Pembe bir nişan elbisesi de giymiştim. Hep çok istemiştim. Hintlilerin üzerinde görüyordum ya pembe kıyafet. (Gülüyor.) Ay çocukluk işte, saçma sapan bir şey. Şimdi aklıma geldi, ya şimdi olsa giyer miyim, giymem tabi ki de. Ondan sonra eşim askere gitti, geldi. Sonra evlendik. Düğünümü de yaptım. Çok güzel bir gelinlik de aldılar sağ olsunlar, kiraladılar. Gelinliğim de ya şey, İspanyali bir kızın üzerine dikilmiş ve kilisede giyilen gelinlik. (Gülüyor.) İnanır mısınız ben halay çekiyorum ya gelinliğin duvağı beş metre arkada. (Gülüyor.) Bir de şapkası mapkası vardı da onu taktırmamışlardı. Ay Allah'ım ya rabbim, aklıma geldi. Kilise gelinliğiydi evet, yani hani üzerinde bir oynama dedim, yok bu gelinlik özel dikim, kilisede giyilmiş bir gelinlik dediler. O zaman en ucuz gelinliği de oydu. Biz de şey değildik yani hani evlendik de o da olsun bu da olsun. Ben diyordum ki, eşim olsun

çadırda olayım, hiç önemli değil. Anam diyordu, yok kızım saçmalama, elbet kocayı bulursun ama dur bir evi de yapalım sana diye. O yüzden yok gelinlik öyle olsun, böyle olsun çok takılmıyordum yani. Hani nasıl olursa olsun.

Düğünüm de köydeydi işte, köy düğünüydü, güzel oldu. Nasıl diyeyim ki, çalgısı, çengisi olur ya öyleydi. Mutluydum ya çok şükür de mutluyum. İyidir de. Burada bir düğün fotoğrafım vardı da göremedim, görseydim. Geçen görümcemler atmış, bende hiç düğün fotoğraflarım da kalmadı da. Geçen görümcemler atmıştı, yenge bak senin düğün fotoğrafın diye de şimdi göremedim.

Tabi baba geldi, dur olay orada. Ben size onu da söyleyeyim. Benim babam geldi ama şimdi babam önceden beni aradı, kızım ben senin düğününe geleceğim, bir tane de bilezik takacağım sana. Ben de sevindim, hadi adamın ayda yılda bana bir hayrı dokunacak, düğünüme gelecek. Karısı da izin vermiş. Sen gel düğünde bileziği tak, kına gecemde, düğün bitince dedi ki, bileziği çıkar ver. Niye dedim. E, o bileziğin içinde benle karımın adı yazıyor. Dedim millet yüzüğe yazdırır, onlar gitmiş bileziğe yazdırmış salak herif. Düğünden sonra çıkardı, götürdü, hiç unutmuyorum. Rahmetli kayınvalidem dedi ki, düğünden sonraydı, yeni gelinim artık. Ya dedi, senin dedi, annen de bir bilezik taktı dedi, geri mi aldılar. Ben dedim valla onu anam takmadı, babam taktı, geri de istedi. Ha dedi, öyle mi, biz annen taktı diye biliyorduk. Yok dedim, annem bana takmadı, annem yeterince çeyiz verdi zaten, daha annem bana ne versin. Annem bana o sıra iki kamyon eşya verdi, o yokluğun içinde. Günlük çalışırdık her gün, her gün giderdi bir çeyizimi alırdı, her şeyimi dört dörtlük verdi, gerçekten. Çok yani çok mücadeleliydi, çok da her şeye karşı da böyle sabırlıydı. Çok şükür evlendik, mutluyuz.

Aslında az önce dedim ya hani Kızılay'ı, pazar yeri, şehir diye düşünün. Köyden şehre gelin gittim. Gelin gittim, eşimin ailesi kalabalıktı. 2 ağabey, 5 kız kardeş, tabi 2 kız kardeş evli, geri 3 kız kardeş evde. Kaynana, kayınbaba, çoluk çocuk, kalabalıklar. Ben de hiç öyle bir şey görmedim ya, benim babam da gitti. Ben hep çocukluğumdan beri annem, kardeşlerim, çekirdek bir aile. Tamam baba yok ama çekirdek aileyiz. Öyle büyüdük. Yani böyle, evleniyorsun, gelinlik nasıl yapılır bilmiyorsun. Bizim oranın şeyini, ben o, severim, hani böyle büyüklere karşı saygılısın. El ele tutuşmazsın, öpüşmezsin. Şimdiki gençler mesela korona morona da dinlemiyorlar. Sokakta ağız ağza yapışıyorlar, görüyoruz maşallah hepsini. Bizim o şeylerimiz güzel, hep saygılısın, hep sevgilisin mesela. Hiç şeyini kaybetmezsin. Ben de bilmiyorum öyle, hep eşimle evlenirken, onu da severek evlenmişim ya işte, böyle yaparım, şunu şöyle yaparım. Dur, şurada mesela ikili fincanlar var ya, onu aldım. Ama bir gittim ki 28

kişi (Gölüyor.) 28 kişi. Hangisine, hiç yemeği tüpün üstünde bile yapmaya vaktimiz olmuyordu, ocak yapıp, altına odun at. Büyük tencerelerle pişirip ancak yetiştiriyorduk. Çok kalabalık yani bir aileye gelin gittim. Benim her iki, bana iki oda verildi, iki oda da onların evinin içindeydi. Yani bir düşünün, şu iki oda benim olsun, biri yatak odam biri oturma odam. Gerisi sizin olsun. (Gülüyor.)  yleydi ama ben hiçbir zaman şeyimi kaybetmedim biliyor musun? Yani böyle hep hayata şey baktım ya, eşim de her zaman der, sen der, hayata hep tozpembe bakıyorsun. Ama ne yapacaksın sonuçta ölmeyecek miyiz? Ya  ocukluğumda zaten çok çektim. Ya böyle artık en küçük bir şeyde hani kavga ile nasıl çözülür değil de gülerek nasıl çözerim diye düşünüyordum. Bazen, tabi kalabalık aile, ilk defa girmişsin daha yaşın küçük. O kadar kişiye nasıl yemek nasıl yapacaksın nasıl yapmayacaksın bilmiyorsun. Sağ olsun 2 tane eltim vardı, çok yarım ı olurdular. Bak bunu böyle yap, hani eltiler normalde yol göstermez, anamın eltilerinden gördüğümüz gibi, yol göstermez. Ama bunla öyle değildi, bak şunu şöyle yap, böyle yaparsan hani kimsenin gözüne batmazsın, biz bu evin huyunu biliyoruz, suyunu biliyoruz. Sen bizimle yürüdüğüm müddetçe pişman olmazsın. Gerçekten onların dedikleri gibi yapıyordum pişman da olmuyordum. Bazen dik başlılığım da oluyordu, olmuyordu değil. Çünkü artık rahat, babamdan sonra rahat yaşadık, çalıştık ama  alışt ğımızı annem bir de bize de yediriyordu. Yani hani alın, artık baban yok, şimdiye kadar siz yemediniz yiyin, için, g  lenin. Erkek kardeşlerime yedirirdi, artık yiyin, g  lenin, ayağınızın üstünde, çünkü babam yedirmiyordu, açtık hep. Bazen arada bir elin evi ama, diklendiğimiz de oluyordu, kafamıza yavaşça vurunca, oturuyorduk. (Gülüyor.) Yani kayınvalide var, gelin, eltiler var hani o öyle değil böyle deyince mecburen onların yoluna gidiyorsun.

Ya tamam her şey iyi güzel yaşıyorsun, ediyorsun ama çiftçilik işi yani bir sigortalı iş yok bir şey yok. Sonra 1  ocuk oldu, tamam. Eşimin bir de yaşlı babaannesesi vardı, 115 yaşında. Bunlar var ya bir kazaya kurban gitmediği sürece hepsi uzun ömürlü yaşıyor, kolay kolay  lm yorlar bak sana söyleyeyim. Kayınpederim kaç yaşında adam hala adam bir tansiyon bir şeker ilacı içmiş değil. Öyle, bunun dedesi de 117 yaşında falan, a şimdi bana bir şey olsun, bu adam uzun süreli yaşar, Allah'ın emri ama kolay kolay gitmiyorlar yani öyle söyleyeyim. Eşimin bir de babaannesesi vardı 115 yaşında, onun bakımı ile de ben ilgileniyordum. Küçük gelinim ya küçük gelinler de kendini ateşe atarmış,  yleymiş. Beni böyle kandırdılar, gaza getirdiler. (Gülüyor.) Küçük, ya evin yeni gelinleri kendini kızgın ateşe bile atarmış, o ailenin gözüne girmek için. Bir nevi kandırıyorlar, aslında ben diyorum ki bir gün biri bir kitap çıkaracak, doğu gelinlerinin esareti diye, bir kitap çıkarmaları gerekiyor. Bak çok tutulur ha, söyleyeyim ben size.

Ya şöyle söyleyeyim, eşimin babaannesi mesela felçliydi, ona ben bakıyordum. Yedir, içir, giydir, ilaç saati, mama saati. 8 aylık çocuğum var, gelen kişi yemek bekliyor. Bir de oradaki insanların böyle bir şeyi vardı, eşimin akrabaları. Gelene yemek, çay vermeden veya meyve, hani tabi gelene vereceksin ama ya ama makine yok bir şey yok. Kalabalık ailesin, zaten mutfak küçük, sürekli bulaşık birikti, birikti. Gelen de yemek, Allah'ım saatlerce o felçli kadının yanında oturup sohbet ediyorsun, kadın bir şey de diyemiyordu. Ya bir kalkın gidin kurban olayım, geldiniz iki saat oturdunuz, iki saat yeter, bari kalkın öbür aile gelene fırsat verin. Bizim var ya Allah rızası için, yani, şimdi biz artık iş paylaşımı yapmıştık. Yaşlı babaanne ile ben, boş buldukça çocuğumla hiç ilgilenemedim, kayınvalidem ilgilenirdi. Yaşlı babaanneyle ben ilgilenirdim, ondan sonra yemek yapılacaksa ben yapardım, bulaşık yıkanacaksa ben yıkardım. E, eltim sobayı yak, ondan sonra ortalığı topla, sil, süpür. Öbürü de sadece yine çocuklarla ilgilenirdi, kapının önünü temizlerdi, ayakkabıları düzeltir. Hep bir işimiz vardı, hep bir koşuşturmaca. Sadece o evde ilgimi çeken tek şey, ben daha oraya, evlendim işte, 18 yaşında hadi gelin gittim diyeyim, 17'de nişanlandım. 17-18'de evlendim zaten de. Gittiğimde orada tek ilgimi çeken, ya benim orada kayınvalidem de var, iki eltim de var, onlar büyük, niye yemekleri hep ben yaptım? Bilmediğim halde niye hep bana bıraktılar? Ya hep, hep o aklımda. Bir gün de sormadım, niye bana yaptırdınız, diye. Kolay değil, kaç kişilik yemek yapıyorsun. Bir de o yemeği biz, öyle tüpün üzerine de yok, yani yapamazsın. Yani bizim mesela orada şofben takılıydı ama sadece duşla, erkekler şofbenle duş alırdı. Sen ocağı yakacaksın, suyu ısıtacaksın, o suyu kovalara döküp de götürüp de öyle duş alacaksın. Diyorum ya doğu gelininin esareti. (Gülüyor.) Bilmiyorum ki onların şeyleri de öyleydi. Ama ben o kadar bu adamı sevdim ki, hiçbir şey gözüme gelmiyor, her şey bana laylaylom. Çok iyiydi, çok seviyordu beni. Hala da öyle sağ olsun.

Hiç şey olmadı yani, ama biliyor zaten o kadar, ben hiç öyle hayat etmemiştim. Düşünsene, diyorum ya ben gittim çeyizime iki kişilik fincan kahvesi aldım. Hani beraber oturur bir kahve içeriz. Ya bir gün oldu, şimdi o kahve fincanı, içmeden kırıldı. Görümcemler içinde içe içe. Hepsinin canı sağ olsun da işte. Hiç öyle bir şeyim olmadı yani.

Kayınbabam çok iyiydi, çok, hani bir de babamın bana babalık yapmadığını da biliyordu ya, yani geliyordu, gidiyordu, seviyordu, sarılıyordu. Bakın canınız ne istiyorsa. Benim kayınpederim var ya biz eşimle anlaştığımızı bilirdi, kendi kayınvalidemler, kayınlarını bilmezdi. Çok evimize alışveriş yapıp göndermişti. Ve bizim komşulara verip gönderirdi, annem mesela biz bazen pazara gitmezdik ya, ya hani İsa da bu kızı seviyor, biliyorum ellerinde de yok, hadi şu pazarlıkları da alayım, götüreyim şu kıza. Hani ailesine göndereyim,

tavuğumuz, patatesimizi, soğanımızı her şeyimizi gönderirdi. Bazen ne yaparlardı biliyor musun, şey yaparlardı, hani kendileri bize, akrabalar gelecek ya yemeğe, onun öncesi bir alışveriş yapardı, gönderirdi. Bizim komşulara verirdi, gönderirdi. Alın, hani çocuklar, kadın hani günahıdır, evlerine götürün, bırakın. Sonra arkalarından kendileri gelirdi. Kayınvalidem hiç bilmezdi, kayınlarım bilmezdi. Onların bilmesini istemezdi, yani ne olur ne olmaz. Acaba hani hepsi bir çalışıyor, hepsinin parası eve ortak giriyor, sonra konuşurlar mı söylenirler mi? Yalnız eşime söylerdi hani bilgin olsun, be bunu bunu yaptım, onlara gönderdim diye. Öyleydi, hep anlayışlıydı.

Ben 3 yıl boyunca evle beraber kaldım. İlk 1 sene elimlerle elimlerle hep öyle oturduk. Sonra bunlar artık evden ayrılmaya başladılar. Çünkü çok kalabalıklaştık. Olmuyordu, huzursuz, tabi, eğlenceli yanları da vardı ama huzursuzluk da çıkıyordu. Çünkü bir düşünsene, çok bazen uygunsuz da oluyordu. Nasıl mesela, hani evde diyelim ki eltin tek var. Eltin tek var, yemek yapıyor o sıra. E, benim kaynım mesela, benim eşim pat diye gidiyordu. E, yenge ben acıktım. Tabi benim eşim en küçükleriydi. E, tamam yazık kadın ona yapıp veriyordu hani ben de kalıyordum bazen kaynım geliyordu, e ben acıktım. Mesela hani hepimiz bir avlunun içindeydik. Yatak odaları onların ayrıydı, benim yatak odam aynı evin içindeydi. Ben hep oradaydım. Onlar bazen kendi odalarını toplamak için evden giderlerdi. E, bu defa yazık adamlar geliyordu, kayınlarım, bakıyordu eşleri yok, e biz acıktık. Benim de bir işim var onunla uğraşıyorum. Giderlerdi bu defa eşlerini çağırırlardı, getirilerdi. Hani kayınvalidem de gelirdi, vay efendim sen niye yemek vermedin? Anne şu işim vardı, bitirmeyi bekliyordum, falan fistan gibi tatsızlıklar da oluyordu. Sonra kayınlarım ayrıldı ama bence en doğrusu da oydu yani birlik öyle nereye kadar yani? Olmuyor, bir düşünsene, şurada hurra. Bir rahat edemiyorsun, bir gün saçımızı açama, çıplak çorapla evin içinde dolaşmadık. Hiç öyle bir şeyimiz kesinlikle olmadı. Sabah 5'te kalkardık sanki koyun güdermişiz gibi, koyunları moyunları da yoktu. Sabah 5'te kalkardım, çaylarını demlerdim. Girerdim bir kapının önünü süpürür, o ayakkabıları falan bir düzeltirdim. Ondan sonra kayınpederimin ilk işi sabah kalkınca 2 bardak çay içer sonra kahvaltı yapar. Onun o düzenine alışmıştık. Ta ki elini yüzünü yıkayıp gelene kadar havlusunu tutar bekleriz yani .O gelir, elini, yüzünü yıkar, havlusunu veririz, sonra gider çayını getirir önüne koyarız. O sırada sohbet etmek istersek otururduk bir iki kelime konuşurduk. Ama tabi yeni gelinsin ama çok öyle sohbe de girmiyorsun. Şimdiki gibi değil. Hani misal o anlatır ya da sen dinlersin. Şarkı dilemeyi çok severdi hani böyle. Öyle işte, onları, onların şeyini verirdik sonra kayınvalidem kalkardı. Gece 12, 1, onlar yatağına girmeden asla kendi yataklarımıza geçmezdi. Onların yataklarını kurardık, yatağa girerlerdi, üstlerini örterdik, lambayı kapatır

öyle çıkardık odadan. Çok edepli...(Gülüyor.) Fazla, fazla olmaz mı, ben diyorum ya bir kitap çıkmalı, o gelinlerin esareti diye. Bir düşünsene gidiyorsun odaya, emzikli bebeğin var, artık o çocuk da yani gün boyu çocukla da ilgilenmediğin için çocuk hep bir aç, hep bir sana yapıyor, cukcukcuk emiyor. Yani tekrar hiçbir şey anlamadan sabah 5 oluyor. Olamaz ya, esaret başladı, kalk. Yani diyorum ki tamam dedim, sen ol da biraz fazla oldu bu. (Gülüyor.) Doğruya doğru. Ondan sonra tekrar kalk, yaşlı babaanne var, onun yemek saati var, o saati var, bu saati var. Yani bir gün tırnakları uzasa, geç kesseydik hemen mesela uyarı alırdık. Hani hemen yapın, şöyle ilgilenin ki hep de yapmaya çalışırdık, ilgilenirdik.

Sonra bir gün hiç unutmuyorum, kayınvalidem eşimin işe gittiğini biliyor. Eşimi evde bilmiyor, tamam mı? Ben de ne oldu biliyor musunuz? Hep, her iki görümcem o gün evde, ilk defa onlar da Pazar çalışmıyorlar, evdeler. Bir tane de var küçük de, o iki tanesi fabrikaya, salça fabrikası vardı, orada işe girmişlerdi. Onlar çalışıyor. Sabahına anneler günü, pazar günü anneler günü. Pazar günü de her iki görümcem de evde kalacak. Kayınvalidem anneler günü olduğunu bilmiyor. Mekânı cennet olsun şimdi, ışıklarda uyusun, vefat etti kendisi. Ben de eşime dedim ki bir gün öncesinden, üzüm yaprağı toplamaya gidiyorlar ya şey üzüm kesmeye giderler. Yaprtağını topla getir dedim, yarın anneler günü, ben bir patik koyarım sen de bir çiçek al. Kızlara da söylüyorum, bir pasta yaparız ya da biri pasta alıp getirsin hani annenin, anneler gününü kutlayalım, tamam mı? Ama onun için ne yapmam lazım? Tüpü yakıp da bir şey yapamıyorsun ya sabah 5'te kalktın çayı demledin ya hemen koş ocağı yak, suyu kaynat, suyu akşamdan eşimin getirdiğı yaprakların üzerine dōkeceğim ki, yaprakları bile kayınvalidemden saklamışım, öyle söyleyeyim. Görmesin, saracağım ama o bir yere gidecek ki biz saracaktık. Görmesin, üstüne kaynar suyu dōküp, onun bir ılımasını beklemem lazım, sonra çıkarıp süzüp, sarma yapacağım, anneler günü. Şans o gün eşim de işe gitti, akşam çarşıya mı gitti iş mi yoktu, geri geldi evde uyuyordu, çok iyi hatırlıyorum. Ben de bir yandan suyla uğraşıyorum bir yandan da evi süpürmeye çalışıyorum. Hepsini aynı anda yetiştirmeye çalışıyorum. Bir yandan da şans, oğlum uyandı, oğlum ağlıyor, durmuyor. Oğluma gidemiyorum. Baktım, kayınvalidem aldı süpürgemi, küreğimi avlunun ortasına fırlattı, bahçenin ortasına. Yani bu evin işi, bu saate kadar yapılmalı mı, zaten saat 5 ha. Ondan sonra ama bilmiyor tabi. Vay efendim söylenmeye başladı, sen bu evde bir iş yapmıyorsun da bir işe yaramıyorsun da, oydu, buydu. Allaaahhh... Şimdi eşim de hepsini duyuyor, cam açık, yatak odanın camı açık, hava sıcak. Eşim hepsini duydu, yavaşça çıktı. Kayınvalidem tabi eşimi görünce bir kötü oldu hani bilmiyordu orada olduğunu. Zaten ben ne sorun olsa da söylemiyordum eşime. Yani mesela hepsinin aynı anda dediğı de oluyordu ama eşim beni o kadar seviyordu ki, eşim diyordu ki, baba buyurun bir şey

söyleyecekse bana söyleyin, onun işi var. Seviyordu, biliyordum hani arkamda kendince durmaya çalışırdı. Eşim odadan çıktı, anne dedi sen haklısın dedi, senin bu gelinin hiçbir işe yaramıyor. Hiçbir iş de yapmıyor, dedi. Bana da dedi ki toparlan dedi, evden ayrılıyoruz, dedi. Beraber ayrı bir eve çıkıyoruz, dedi. Yok oğlum, ben öyle demek istemedim falan filan. Yok, tamam artık, bir kere dedi, anne ben duydum dedi, olmaz dedi. 3 yıldır evliyiz. Kiraya çıkacağız, kiraya çıkarmadılar sağ olsunlar. Yine benim içinde olduğum 2 odanın, şu kapısı salona bakıyor ya, bu kapıyı buradan kapattırdılar, aldılar arka taraftan eşim açtırdı. O arka tarafta da bahçe var. Evin arka tarafında. Her iki odayı yine oradan açarak. Kiraya göndermediler. Banyo yok, mutfak yok, Allah'ım, ya rabbim. Leğeni getiriyorduk leğende banyo ediyorduk artık. Şimdi bir de onlarla aramızı açtık, oraya da gidip bir şey yapamıyorsun. Yani çocuğum küçük, o sıra çocuğum işte, kaç, 1.5 yaşında falan olmuştu herhalde. Yani öyle ayırmadı eşim evi ama eşim benim çok tutumlu. Çok, yani gerçekten böyle 1 kuruş da olsa o da değerlendirir. Ben de elimden geleni yapmaya çalışırım. Ondan sonra ilk 1 ay evimde hiçbir şey yoktu, ben yiyeyim. Gerçekten salça ile ekmek kendim de yedim. Bak kayınvalidemin evi, salon, kapı var aramızda. Kapıyı kapattık öbür taraftan. 1 ay boyunca ben, eşim de o sıra çalışmadı, sadece o 1 ay çalışmadı ama. Yani salça, ekmek yedik. Hiçbir şeyimiz yoktu çünkü. Tamam, kendi mobilyalarımız vardı, onlar da karın doyurmuyor sonuçta. Ondan sonra annemim şeyi aklıma gelmişti, hiç unutmam. Böyle aç bile olsaydı, çıkardı, etraftakiler ne yedin deyince, baklava yedim derdi. Bazen eltimler derdi, ne var ne yedin, baklava yedim derdim. (Gülüyor.) Yoktu ama öyle derdim, bir de ağzımı da silerdim, baklava yemiş gibi. Hiç unutmuyorum. (Gülüyor.) O yüzden işte annemin sözleri aklıma geliyor. Ondan sonra hiç yine de sesimi çıkarmadım, şey yapmadım. Tabi her şey zordu, tuvalet yok, banyo yok. Yani en önemli ihtiyaçlar, mutfak yok. Sonra eşim çalışmaya başladı, çalıştı biriktirdik, çalıştı biriktirdik. Hemen orada 9 bin liraya bizim bir komşunun evi vardı, o da 1+1. Hep de nasip, oldum olası 1+1 evlerde büyümek nasip oluyor ya, onu aldık. Bir 3 yıl da köyde öyle kaldım.

Zeytin bahçeli bir evdi, orada öyle kaldım. Ama ben bir kere aklıma koymuşum ya oralardan çıkacağım, eşim sigortalı işe girecek. Çünkü köydesin, kafa yapın her şeye kapalı. Ne yapacaksın, çocuk doğuracaksın, çocuk büyüteceksin, çocuk bakacaksın. Sonra öbür çocuğu doğuracaksın, öbür çocuğu büyüt. Ve bu arada onun, bunun dedikodusunu yapacaksın, çaya gelecekler, çorbaya gelecekler, seninkini yapacaklar, sen onlarınkini yapacaksın. O hayat öyle geçecek. Köy yaşamı güzel, sebzesi, meyvesi bol olan bir yerde, her şey bahçeden gelirdi. Burası gibi gidip her şeye para vermezdik. Çünkü bizim, köy, eşimin yaşadığı yerdeki evlerimiz hepsi şeye bakar, üzümdü, kavundu, karpuzdu, biberiydi, domatesiydi. Hepsi bize bahçeden

gelirdi. O gün eşim karpuz toplamaya mı gitmiş, 2 karpuz getirirdi. Almak zorunda kalmazdık, biber toplamaya mı gitmiş, biberi alır getirirdi. Ve benim eşim biliyor musun, köyde benim çalışmama izin vermezdi. Çünkü küçükken çok çalışıp ezilmiştim ya. Sen derdi, ben yani senin köyde, şey tarlada çalışmanı istemem derdi. Evde kal, yeter. Öyle işte, ben de kafama koymuştum, o yeni aldığımız evi de bir güzel temizledik, girdik, düzenledik, ettik ama yok, olmayacaktı yani biliyorum. Yapamayacaktım, ben de eşime söyledim çünkü bizim oradakiler de çok dedikoducuydu. Benim bir tane kaynım var, sağ olsun yemediği halt kalmazdı. Çok çapkındı. Herkes gelir giderdi derdi ki ya derdi, sen zannediyorsun ki senin kaynın yapıyor, senin eşin çok mu iyi? E, tamam adamdır, ben iyi diyemem, evden çıkıp gidiyor, ben ne bileyim, görmüyorum ki. Bana karşı iyi mi, iyi. Sadık mı, sadık. Ben öyle görüyorum. Baktım yok, milletin fesatlığı durmayacak. Bunlar benim aklıma kötü kötü şeyler koyacaklar. Babamdan da etkilenmişim ya bir defa. Kimse bir şey söylemese de ben adamı suçlarım. Ya mesela adam işe gidip geliyor, yazık yani, açlıktan sırtı karnına yapışmış, öyle söyleyeyim, ya karnı sırtına yapışmış, öyle söyleyeyim yani. Çantasında doğru dürüst yiyecek ekmeği yok ama yok vay efendim sen şu işe gittin de şu kadınlar da o işe geldi mi? Şurada şu işi yaptın mı da şunu getir... Yok ben baktım, ben kendimi frenleyemeyeceğim. Zaten sigortalı işi de hep istiyordum. Burada amcamlar vardı, amcamlara söyledim. Benim bir tane amcam var, onun desteği bize, babam bizi bırakıp gittiğinde olmuştu. Fitre paraları olur ya şu ramazan aylarında fitre parası olurdu. Bayramdan bayrama böyle erzak olsun, elbise olsun bize gönderirdi. Bir o bize destek verirdi zaten. Ondan sonra işte, amcamlara dedim bize bir kapıcı yeri bulun, ayarlayın diye. Sağ olsun bir yer buldular, geldik. Öyle işte, kaç 6-7 yıldır da buradayız. Burada mücadele etmeye çalışıyoruz. Burada kendimiz toparlamaya çalışıyoruz.

Ya ben gerçekten çok mücadeleciyim. Nasıl diyeyim, bak köyde de öyleydim. Köyde de eşim beni tarlaya göndermez, evde kalırdım ama oya örerdim, satardım. Çünkü ben hep annemden gördüm. Annem hep bir mücadeleciydi. Annem, babam onu bıraktı gitti diye, hiçbir zaman yıkılmadı, hep dik durdu. Ve babam sonra pişman oldu, anneme dönmek istedi, annem kabul etmedi, kesinlikle. Annem kendini topladı, kardeşlerim büyüdü, biz büyüdü, hepimiz çalıştık. Kendini toplayınca, ben dedi, bunu bırakıp geliyorum, kesinlikle dedi. O zaman 2 çocuğu da olmuştu babamın. Dedi ki, sen benim çocuklarımı babasız büyüttün, o çocukları babasız büyütme dedi. Gelme, dedi, istemiyorum, kal orada.

Annem valla şu an İstanbul'da, durumu çok iyi. Kendi evinde. İki tane erkek kardeşim yanında. Onlar da evlendi, yuvalarını kurdular. Dedim ya yani annemin durumu şu an çok çok iyi. Ya gerçekten baksanız, ben annemin yanında yaşlı gibi duruyorum. O kadar yani ayağını yere

sağlam bastı ki pişman olan babam oldu. Gerçekten babam pişman. Ha annem belki yıkılsaydı, babam o kadar pişman olmazdı. İyi ki de yaptım, derdi. Hayrı yokmuş zaten, derdi. Ama annem yere o kadar sağlam bastı ki pişman olan babam oldu.

Ben her zaman dedim, git, gençsin, güzelsin, bir tane bul, evlen diye. (Gülüyor.) Ya bizi de büyüttükten sonra söyledim, yok istemedi. Mutlu olmasını tabi ki isterdim ama o bir kere mutlu olacağına inanmıyordu çünkü mutluluk dedi, başka bir erkekte değil. Eğer akıllı ve düşünceli bir kadınsan, dedi, sen o mutluluğu yakalarsın, dedi. Gerek yok. Yani erkek olunca mutlu olunmuyor, dedi. Hani zaten o benim evliliğim için de her zaman derdi, bak yaşın çok küçük, çok erken, çok acele ediyorsun. Tamam, eşini seviyorsun ama acele etme yani. İllaki her şey evlenince olmuyor yani. Evlenmeyince de insan mutlu oluyor yani. Biraz daha düşün, tart, daha erken, bak ben de erken yaşta evlendim ne oldum. Bir de hep derdi, sakın kızımı eşin sana gel kaçalım, kaçma, gitme. Eşime de derdi hep, gel derdi, kızımı iste, ben sana veririm, derdi, ama sakın derdi kaçıрма. (Gülüyor.)

Ankara'ya geldik işte. Kapıcı işine girdik, başladık. Yani çok şükür durumumuz iyi, hamdolsun. Eşim de işini iyi yapıyor. Sonra ben buraya gelince anladım ki sigorta bir tek erkekler için değil, kadınlar için de önemliymiş. (Gülüyor.) Gerçekten. Ya ondan sonra ben de sigortalı işe girdim, çalışmaya başladım. Ya sigortalı işe girdim, tabi nasip olmadı. Hani şimdilik iş yerleri falan kapandı bizim de. Ama yine de çalışıyor muyum? Elimden geleni yapıyorum. Elimden geleni, yani bütün, bak buraya biz ilk taşındığımızda bize ne dediler biliyor musun? Hani ben bir kere kafaya koymuştum ya. İlk başta bu sözü söyleyen kayınpederimdi, kendisini her zaman severim, saygım var. (Gülüyor.) Siz, dedi, eşime giderseniz dedi, bak, dedi, aklıktan ölüp geri döneceksiniz dedi. Orada bir şey yapamayacaksınız, dedi. Karının aklı ile gitme, dedi. Karın buralarda durmak istemiyor ama gitme. O da dedi, baba ben bir gideyim dedi, bir bakayım ne oluyor ne olmuyor. Bir evim var, dedi, geri gelirim. 1+1 evimiz var ya 9 bin liraya almışız. Hiç o evi de bırakır mıyım hemen geldik ertesi gün evi sattırdı. (Gülüyor.) Çünkü niye? Arkada evim var güvencesiyle burada tutunmaz. Bizim oranın erkeleri rahat, kadınlar çalışır, eder, erkeler de gündüz çalışır, gece de geç saatlere kadar kahvededirler, otururlar. Ben biliyordum, oradaki ortama alışmış, burada zor tutunur ya durmaz. Gündüz çalışsa kafa dağıtsa gece kahvedeki arkadaşlarını arayacak. Ne yapacaksın, o zaman o evi sattıracaksın. Kime sattıracaksın? Tabi ki de alıcıları vardı ama benim görümcemin evi yoktu. Görümcem 18-19 yıllık, belki daha fazla 20 yıldır falan evliydi, 15 milyar ediyordu o zaman bizim evimiz, biz evi görümceme yine aldığımız fiyata verdik. O girsin dedik ki girsin de alsın da kim alıyorsa alsın demiştim ben artık. Oradaki sattığımız parayla, yarısını borçlarımızı verdik, geri kalan 4-

5 bin lirası ile de araba aldık. Kırmızı bir Skoda almıştık. Yani söyle söyleyeyim, hani vaktiyle giderseniz aklıktan ölürsünüz diyen insanlar bile evime geldi, ağzı açık baktılar. Her şeyimi yeniledim. Çünkü ben zaten eşime demiştim, bak, ben aslında buraya nereden geldik hani Ankara'ya? Çünkü teyzemler buradaydı. Ve benim teyzemin kızının düğünü olacaktı. Eşime dedi ki, teyzem de evliliğimiz sırasında, çocuklarım olduğu sıra bana çok destek vermişti. Hani para, maddi açıdan. Eşimi aradı bir gün dedi ki, kızımın düğünü olacak, dedi. Ben çok zor durumdayım, bana yardıma gönder. Ben de söylemesi ayıp olmasın, elimden her iş gelir, beceririm de. Geldim buraya, 1 ay kaldım. Allah, bakıyorum, o kocasının yanına biniyor, arabaya oturuyor. Tamam kapıcılar ama valla bunların durumları apartman sakinlerinden daha iyi. Oturuyorlar, son ses müzik, halay açıyorlar. Oraya gidiyorlar, pikniğe gidiyorlar, oradan geliyorlar. O zaman kesin aklıma koydum, tamam dedim, biz kesin taşınmalıyız. Yani gitmeliyiz. Ben bu şeyden kurtulmalıyım yani bu köy kafa yapısından kurtulmam lazım. Çünkü olmuyor böyle. Hep böyle kafa yapın her şeye kapalı. Her şeye kapalıysın yani öyle söyleyeyim. Tabi bundan, biz, 6-7 yıl önce, belki şimdiki insanlar daha farklıdır. Şimdi düşünceleri, ama o zaman benim zamanımdaki düşünceleri hep öyleydi. Kafa yapın her şeye kapalı. Ben 4 ay kayınvalidemlerin evinden kafamı çıkarmadığımı bilirim. Ki balkonları genişti, şöyle bir kafayı çıkarsam adım acaba kötü geline mi çıkar diye, korkudan kafayı... Hep, hep bizi namus yönünden çok korkuttular biliyor musunuz? Şunu yapmayın adınız namussuza çıkar, şunu etmeyin, yolda yürürken telefonla konuşmayın. Ya ben şimdi yolda yürürken telefonla, anamla konuşsam benim adım niye namussuza çıksın? Hep o baskılarla büyüdük. Topuklu ayakkabı giymeyin, orospu sıfatı yersiniz, onu yapmayın bu olur. Ya niye, niye bu kadınların üzerinde hep bu kadar baskı? Bir tek yani kötü olan kadınlar mı? Ama Allah razı olsun benim eşim, ben o kadar ondan razıyım ki, bir gün olsun, mesela bak buraya geldik. Buraya gelmeden önce ben pantolon mantolon giymeşdim, hep etekleyim. Geldik, bir gün etek giydim, işe çıktım ya şimdi bizim oradan eve doğru gidiyorum ama nasıl rüzgar. Çünkü ev yüksek kesimde ya. Şimdi rüzgar bir vurdukça etek havalanıyor. Ben eteği tutamıyorum yani zor tuttum. Eteğim, eşarbım hepsi uçuyor, hep tuta tuta. Gittim eşime dedim ki, bak dedim, inan bana sen beni aşağıdan izleseydin, sen derdin ki acaba bu kadın kimdir böyle yarı çıplak? Çünkü etek kalkıyor, tamam altında taytın var, tutuyorsun ama zapt edemiyorsun. Ben dedim, pantolon giyeceğim, üstüne de tuniğimi giyeceğim, bana karışma olur mu? Ya dedi, ben san zaten güveniyorum, sen rahat ol, dedi. Her zaman arkamdadır, her konuda bana destektir ve o beni çok rahat. Bak mesela ben çilliyim, makyaj yapmayı severim. Hiçbir gün olsun karışmadı. Benim eltimler geldi bir gün benim makyaj malzemelerimi aldı. Kayınlarını onların makyaj malzemeleri sanıp, onları alıp çöpe atmıştı, sobaya atıp yakmışlardı. Bu tekrar gitti, bana aldı getirdi. Senin yüzün çilli, sen

böyle seviyorsun, yani o çillerini kapatmayı seviyorsun yani. Fondöten alırdı, rimel alırdı, göz kalemi alırdı. Şu an bile mesela makyaj malzemelerim var, bazen küçük kızım da gider, gelir, onları çıkarır yapar. Kızım, der, onları kurcalama, onlar annenin, kendine kullanıyor, mesela hani. Her zaman sağ olsun arkamdaydı ama o köy kafa yapısından kurtulduğuma bir yandan çok seviniyorum.

Ya işte diyorum ya çok baskıcı bir ortam. Ya af edersin, kimse orospu değil, kimse kahpe değil. Hiçbir kadın da bence öyle şeyleri de severek ve isteyerek yapmaz. Bu, bu öyle kötü bir şey, yapan kadın da muhtemelen zorlanmıştı herhalde. Çünkü herkes kendi edebini, adabını korumayı sever. Ben hep öyle yetiştim annemden, öyle gördüm. Ama ben bir etek giyip üstüne bir bluz giydiğimde yani o bluzumun üstüne de bir yelek giymek zorundaydım. Tabi bütün namahremi kapatacaksın. Ama mesela ben hani diyelim ki eteğimi giydim, bluzumu giydim. Bluzum her tarafımı kapatıyor, bakıyorum, uzun bir bluz. Bunun üzerine mesela tekrardan yelek giymek belki istemiyordum. Ama giyeceksin, giymezen kötü kadın olursun. Hani düz ayakkabı giyeceksin, topuklu giyersen kötü kadın olursun. Sigara içmeyeceksin, içersen kötü kadın. Ya arkadaş, bu sizin kötü kadından, nasıl, ya insanın, bir oradaki kadınların kendine olan şeyi yok. Olanlar da kötü kadın olma damgasını yemeyi göze alarak yapıyor. Şimdi mesela kadın tarlaya gidiyor, sigara içmek istiyor. Eşi ile sorunu varsa, ha onu öbür kadın görüyor, bak görüyor musun bu da sigara içiyor, ha tamam. O kadın onu göze alarak içiyor. Kötü kadın damgasını yedi. Köy yani şey yapısı bu yüzden benim kafama her zaman tersti. Mesela babam bizi yeni bırakıp gittiği sıra ben ergenlikte, annem çok getirirdi, ye ye kızım. Biz çubuk gibi sallanırdık. Tam o sıra regl (sessizce söylüyor) olma dönemiymi ya. O zaman çok yedim, gerçekten çok kilo aldım. Yani bacaklarım, kollarım, yanaklarım. E, bu defa işe gidiyorum, çocuğum ya çocuk. 13-14 yaşındasın ama yapılı, kilolu kızlar olur ya tişört giyiyorum mesela, altına da eşofman giyiyorum. O zaman köyün yeni gelinleri, ya sen utanmıyor musun böyle giyiyorsun? Bizim kocalarımız da burada. Ben anlamazdım bu ne maksatla söylerler, hepsi sonradan dank etti. Anlasam o zaman dönüp cevaplarını vereceğim. O kadar safım ki anlamıyorum. Bunlar ne maksatla? Utanmıyor musun böyle geziyorsun? Ya hiç unutmuyorum, 10 yaşındayım. 10 yaşındaki çocuk, çocuktur ya değil mi? Mesela bayramda şeker toplamaya giderdik, kadınlar derdi, sen utanmıyor musun şeker toplamaya? Niye bu kızlar, bu kadınlar hep bu, ya bir de işin kötü yanı sana bu eleştiriyi yapan senin hemcinsin. Annemin yuvasını yıkan annemin hemcinsi. Ya belki ben birinden görümcemden çektim, görümcem benim hemcinsim. Belki kendisi de çekmişti, ya niye hep bu kadınları böyle ezme şeyi var? O şey niye kendinde yani, anlatamıyorum da. Hep mutlaka yani sen onu bir ezeceksin. O kadın bir ezilecek

ama erkekler her zaman el üstünde tutulacak, pohpohlanacak. Çalışmasalar da onlar, e, evin ağası, paşası olacak. Ama sen hem çalışmak zorundasın hem eve bakmak zorundasın. Mesela eşim benim çalışmamı istemezdi ama bunu çevre eşimden daha çok dert ederdi. Vay efendim senin karın evde oturuyor da çalışmıyor. E adam diyor ki ben zaten çalışıp getiriyorum. O yüzden köyden çıktığıma çok sevindim. Hani kimileri der ya, ay köyde yaşamak, hayat var, yaşamak. Valla hiç o gördüğünüz gibi değil. Hele bir gidin işin içine girin de görün. Üçüncü gün orospu damgası yemezseniz benim de adım bu değil. Vallahi billahi ya, böyle bir damga, damga vurulacak yani sana, şöyle bir yürüyüşüne, onu sana yapıştıracaklar, o üstünde kalacak.

Köye gidiyorum hala belki böyledir de ama ya ben o konulara katılmak istemiyorum artık çünkü kafam benim o konulara, şimdi de kafam oraya kapalı. O tür şeylere kapalı. Ha şöyle bir şey var tabi bir oturup konuştuğumuzda, af edersin köyde yaşlı nineler bile orospuluk yapıyor, onu söylüyorlar. Çünkü onlara göre öyle artık. Ya yaşlı kadın, siz ondan ne, varsın yapıyorsa da onun hayatı. O düşünsün kendi ahretini mi düşünüyor, geleceğini mi? O düşünsün yani sana ne? Yapmış yapmamış bize ne? Sen otur burada iki çay içeceksek içelim, sohbet edeceksek edelim. Yani o kadın yaşlanınca da demek ki o damga vuruluyormuş. Ben onu anladım yani vazgeçmiyorlar o şeyini yapmaktan. Diyorum ya köy kafası, her şeye kapalı, ya yaşamın kısıtlı. Bir şey yaparken düşüneceksin, tamam ben bunu yapıyorum ama ya bunlar bana bir şey derse? Ya bunlar arkamdan konuşursa? Hep öylesin. Bu defa onları düşünerek yapıyorsun ama bakıyorsun, e yaptım bu işi ama mutlu değilsin. Çünkü sen başkalarını tatmin etmek için bu işi yaptın. Kendin isteyerek, mesela diyelim ki ben gittim üzüm kesmeye, misal ama ben, hava çok sıcak, çoraplarımı direkt çıkarıp ayağımı kuma basarak üzümü kesmek istiyorum. Orada, güneşte güzel kızarır ya ha yok, o adamlar seni çorapsız gördü mü sen bittin. Görmeyecekler seni çorapsız. Yani çorabın olması lazım. Hani bu defa onu öyle yapıyorsun, çorapları ama mutlu değilsin. Çünkü istediğin şeyi yapamadın, içinde kaldı o senin. Sakız çiğnemek istiyorsun çiğneyemiyorsun, sakız çiğneyen kadın kötü kadın. Ve ben şu an sakız hastasıyım. Eşim bana paket paket alırdı. Rahmetli kayınvalidem de derdi çiğneme kızım, yine de çiğnedim valla. (Gülüyor.)

Hala aynı, ya şöyle söyleyeyim. Evli olup da kötü olan kadınlar çok var, onu gerçekten şahit olduklarım var. Onu biliyorum. Ama hiç böyle, kötü kadın derken kötü kadından kastım, anladınız belki, hani mesela eşini af edersin yatağında bırakıyor, gidiyor başka bir yerlere. Onlar var, onlar bir de açık beyan duyuldu yani öyle saklı kapalı değil. Onları bilirim. Ama öbür türlü

tabi var ya, gelinler çekiyorlar ya, anlatamam ben. Hele o eve gelen gelinler çok çekiyorlar. Yani ben biraz umursamazdım, vurdumduymazdım, babasız da büyümüştüm ya. Biraz ben böyle he he yapar geçerdim. Ama yok yani, bu böyle ciddiye alınıp işin içine girilince var ya kendini intihar eden gelinlere kadar var. O sıkıntıları çekip de kendini intihar eden, canına kıyan, zehir içen kaç tane gördüm ben. Ben anlamazdım ama. Ben eşimi severek evlenmişim. Onların ailesi başlık parası uğruna vermişler kızları. Kızlar geliyor, kaynana karışıyor, kayınlar karışıyor, o karışıyor, bu karışıyor. Bir bakıyorsun kız fare zehri içmiş. E niye içmiş? Huzursuz. Eşi de tutmuyor kadını, annesini tutuyor mesela. Ben şey derdim yani bunlar, ne gereği var, niye içiyor? Meğer sonradan düşündüm, benim eşim beni seviyor, bana destek oluyor ya her şey bana güzel görünüyor. Demek ki onlar o yokmuş.

Daha çok arttı, hala yani yapılıyor. Hep çiftçilik, başka, fabrika yok bir şey yok. Mecbur insanlar o işi yapıyor. Maddi durum son yıllara göre daha iyi oldu. Muhtemelen hani, belediye başkanının değişmesinden dolayı mıdır bilemedim. Daha çok böyle, her şeyi artık yapabiliyor, önceden daha kısıtlıysa şimdi her şey var. Ve günlük yevmiyeler bile 100 tl'den aşağı değil. Benim zamanımda mesela ben kızken, günlük yevmiye 8 tl'ydi, şu an 100 tl. Giden kadın güzel kazanıyor. İşine gidip, gerçekten, dediğim gibi, kendini koruyup yani çorabını bile çıkarmadan, ağzın şuraya kadar bağlı, şapka takılı, gözün biri de görünmüyor. Patron seni görse kötüsün. Sen şoförü görsen kötüsün. Ki öyle bir iştesin ki mecbur hepsi ile bir arada olmak zorundasın. Domates topluyorsun, kamyoncu şoför, yedi yabancı geliyor kamyonu ile senin tarlanın içine giriyor. Sen o domatesleri topluyorsun, erkeler sepetlerle atıyor. Göz göze geldiğin an yani her şeyden bir korunacaksın. Her şeyde duvar, her şeyde duvar. Hep öyle, aynı.

Ya, daha nasıl söyleyeyim ben size, diyorum ya bak, ben buraya eşimin sigortalı işi için geldim. Ben hani gideyim de, benim de hayatım da değişsin diye değil de e, gidelim eşim sigortalı işe girsin, 3 tane çocuk var, ancak kendimiz kurtarıyoruz. Eşim köydeyken çiftçilik işi yapıyor ama ilerde bunu yapamaz. Yaşlanınca bu işi yapamaz, mecbur bir gelir olması lazım o zaman da. Şimdi geldim, ben buradaki kadınlara bakıyorum mesela, kötü olanı var, diyorum ya işte iki tanesi kapı komşum. Ama bu kimseyi ilgilendirmiyor. Yani ne yapıyorlarsa da gözüm de görmüyor veya o gelip de yanıma anlatmıyor, diğeri gelip de yanıma anlatmıyor. Zaten kadınların ne olduğunu gördüğünde de insan anlar ya, sen tamam dersin bu kadın dürüst değil, güvenilir değil, belli zaten diye. Yani ben buraya geldim, anladım ki sigorta kadınlar için de çok önemliymiş. Yani sen de yapacaksın. Tamam, öbür işlerini de yap, çocuklarına da bak, büyüt, elinden geleni yap. Geldim, sıkıntı çektim, çekmedim mi? Kızım kırklıydı, on beş günlüktü. Ben 15 günlük bebeği aldım, temizliğe gittim. 2 saatte bir, bir onu emziriyordum bir

cam siliyordum. Anlatamam ya, valla çok çektim. Bak şu an 32 yaşımdayım ama bakıldığında ben rahat 38 gösteriyorum çünkü çok ezildim. Oldum olası hep çalıştım, hep tarlada, hep güneşin önünde hep böyle işlerde. Evlendim, eşimi sevdim ama yine aynı hala çalışıyorum. Ha ben çalışmasam burada, eşim orda bırakmadı, köyde, ben çalışmasam huzursuz olacağız. Çünkü tek maaşla adam yetiştiremeyecek. Huzursuzluk olunca ne olacak, belki tekrar oralara geri gitme korkusu beni saracak. Ya her şey olabilir. Sadece buraya geldim, çalıştım, eşime karşıda çevreme karşı da kadın olarak kendime olan özgüvenim geldi. Ayağım yere daha sağlam bastı. Mesela ben bir şey isterken eşimden alırdı, almazdı değil. Ama bir şey isteseydim öbürünü söyleyemezdim. Ama şimdi öyle değil, param cebimde, gidiyorum önce kendi almak istediğimi alıyorum, sonra evime geçiyorum. Hiçbir kadın düşüncesiz değildir, dengesiz değildir. Hiçbir kadın da boşa para harcamaz da. Bence kadın olanlar hem çok tutumludur hem de çok dikkatlidir. Mesela ben gidiyorum, şu an misal diyelim, en ufak bir, canım dondurma istiyor değil mi? Alırım, yerim, çocuklarıma da alırım, öyle eve geçerim. Ertesi gün yine canım istedi, yine giderim alırım. Ama ben bunu sürekli eşime ya bugün de dondurma al, ya yarın da al diyemem. Desem bu defa der, ama dün almıştım, der. Der yani sonuçta erkek yani, demez mi der. Ne kadar seversen, ne kadar eşin olursa olsun.

Ya ben Ankara'ya geldiğimden beri kendime olan özgüvenim geldi. Kadın olacaksın, güçlü olacaksın, mücadeleci olacaksın. Her kadın çeker ama yani... Bir de size bir şey söyleyeyim mi 30 yaşından sonra bence bir kadının tam bütün dengesi oturuyor. Yani ya da 30 yaşında olunca. Bütün denge tam o zaman sağlanıyor. Artık o kadın salak bir kadın değil. Artık o kadın söylenen her şeye inanmaz. Ya da benim aklım mı geriden geldi, 30'da mı oturdu, bilemiyorum. Bunun öncesi, ben buraya geldiğimde 26 yaşımdaydım. Mesela 4 yıl boyunca çalıştım hep eşime verdim, çalıştım hep eşime verdim. Yazık, o da ne yaptı, tamam borcu verdi, harcı verdi, kendimizi topladık, mobilya aldık, onu yaptık. Ama 30 yaşına gelince, hayır dedim, ben paramı vermeyeceğim sana. Sen bilirsın, dedi. Paramı bu defa kendim toplamaya çalıştım. Bak ev aldık, araba aldık, her şey. Bize vaktiyle köyde, giderseniz aç susuz kalırsınız diyen adam gelip evime bakınca ağzı açık kaldı. Kadınsan mücadele edeceksin ve yapacaksın. Yani yaptıkça çevrenin sana bakışı da değişiyor. Ben ilk buraya geldiğimde, benim akrabalarım yüzüme bakmazdı. Ama şu an evim, arabam, her şeyim var ya bir geçenler bu defa selam veriyor ama sen işin ne olduğunu, neyin ne olduğunu anlıyorsun. Bu defa sen kimseyi takmıyorsun yani. Çok da umurunda olmuyorlar.

Ben zaten köyden taşınınca eşime hep dedim, ben sana destek olacağım. Yeter ki buradan gidelim. Biliyorum orada tek maaşla, 3 çocukla olmaz. Ne kadar görevli dairesinde, kapıcı

dairesinde oturursan otur. Tamam, elektrik, su, kira belli bir şey ödüyorsun, geri kalanını ödemiyorsun. Ama ben hep ona demiştim, sana destek olacağım, diye. O da, muhtemelen ona da güvendi, bana da güvendi. (Gülüyor.) Geldik buraya, ilk şey yaptım, temizliğe, üst kattaki, daha zaten 15 günlük, kızım 15 günlüktü biz buraya taşındık. Üçüncü çocuğum. Taşındık, geldik, ilk üst katta bir tane bayanımız vardı. Çok temiz, titiz bir ablaydı. Ona dedim ki, ya dedim, ablacığım, böyle camları silme olur, bir şey olur, ihtiyacın olursa beni çağır, dedim. Tamam dedi, çağırırız, dedi. Bir gün ama bebeğin küçük, nasıl yaparsın, sen beni çağır, dedim, ben bebeği hallederim, dedim, sorun değil. Bir gün, tamam şu gün gel, dedi. Hani diyelim salı günü gel. Salı günü kızın karnını doyurdum, aldım kendimle götürdüm. 4 saat çalışacaksın, dedi, saati 10 liradan. Halbuki saati 10 lira değilmiş daha fazlaymış. Bana öyle dedi sağ olsun. E, ihtiyaç var, köyden geldik ama evi, eşyayı, yani her şeyi bırakıp geldik. Biz geldik, 1 ay, 10 gün sonra ben evi sattırdım eşime, bir daha dönmek için. Eşyalarımı, o çeyiz meyiz, mobilya, her şeyi bırakıp geldik, sadece üstümüze giydiğimiz kıyafetleri aldık, geldik. Eşime o kadar bir güvence vermişim, sen gel çulunla çaputunla, ben sana destek olurum. (Gülüyor.) Hiçbir şeyimiz yoktu. Uyandım, kızımın karnını doyurdum, aldım yukarıya çıktım. 10 lira da 10 liradır, saati 10 lira. Girdim, temizledim, çok beğendi. O, çevresine söyledi, o ona söyledi. Öyle öyle, artık bir kızımı alıp gidiyordum, bir kızımı eşime bırakıyordum, bazen eşim gün boyu şerbet yapıp veriyordu. Bazen hani daha yeni bebek, kırklık, 2-3 aylık bebek. Yani baş edemiyor, ne yapsın. Bazen şerbet yapıyor bazen mama yapıyor. Ne yedirebilirse. Bazen durmayınca, yakındayım, alıp bana getiriyor, emziriyorum, geri alıp eve getiriyor. Hem işini yapıyordu hem onunla ilgileniyor. Ya benim büyük kızım da o sıra 5-6 yaşındaydı. O da bir nevi, hani çocukları büyütüyoruz ama şeyi düşünmüyoruz hani sanki küçüğü dünyaya gelince büyüğü artık abla oldu. Halbuki o da çocuk. Tamam, hadi kızım, ortanca kızıma diyorum, haydi sen kardeşin ağlarsa onun beşiğini salla, ben hemen yarım saate şu işi yapayım, geliyorum. Aynı sitedeyiz, zaten çevre boş, kimse yok. Eşim de aynı sitenin içinde. Çöp alıyor, temizlik yapıyor, bakıyor, çocuklarla ilgileniyor. Neyse kız kardeşimi getirdim. O geldi, çocuklarımın yanına, 1 yıl yanımda kaldı. O 1 yıl, süre içerisinde, ben sürekli artık. Hep, gün boyu temizlik, temizlik, temizlik. Kendimi geliştirdim o anlamda. Sonra dedim ki bir sigortalı işe başla, dedim. Böyle olmaz, 1 yıl çalışıyorsun, dönüyorsun arkanı, bakıyorsun, para boş. Gidiyor, günlük aldığın için günlük gidiyor.

İlk sigortalı işe girdim, ilk defa kadınlarla, adamlarla iç içeyiz yani. O kadar erkelerle iç içe, hiç daha önce erkeklerle o kadar iç içe çalışmamıştım. Nerelisin? Karslıyım, dedim, Kürt müsün? Kürt'üm, dedim. İlk sigortalı girdiğim iş yerinde. Orada da bir Sivaslı vardı. Adamdı. Oradaki

ablalarla çok iyi anlaşmıştım yani çok iyi insanlardı, sağ olsunlar. Baktım bir gün adam geliyor, gidiyor, Allah'ın Kürt'ü, Allah'ın Karşısı, hep böyle. O da bana Sivaslı olduğunu söylemişti ya, orada belki 10-15 tane usta vardı, ben döndüm o kadar kişinin içinde dedim ki, Sivas'tan adam çıksa iti meşhur olmazdı, dedim. Bir daha da sesini çıkarıp da bana bir şey söylemedi. Kürt'üm ama sana ne zararım dokundu. Hanım diyebilirsin ben bir bayanım, ben de burada çalışıyorum o ablalar da orada çalışıyor. Niye onlara abla abla diyorsun da bana Allah'ın Kürt'ü, değil mi, Allah'ın Karşısı diyorsun? Yani sen de Sivaslısın, e Sivas'ın nesi meşhur, iti meşhur. Adamı niye meşhur değil? Bak demek ki sen beni Allah'ın Kürt'ü diye çağırıncı, Kürt'ler meşhur demek ki, sen beni çağırıyorsun.

Bir de temizliğe gittiğim sırada bir ablanın evine gitmiştim. Ben hiç şimdiye kadar kimseye Kürt olduğumu, hani Ankara'ya geldiğimde, temizliğe gittiğim evlerde, nerelisin, Manisalıyım. Manisalıyım çünkü Manisa'da doğup büyüdük. Aslen Karşılıyız ama hiç oraları görmediğimiz için hep Manisalıyım, Egeliyim. Yani bunun, hiç şey düşünmedim, ya Kürt olduğumu söylersem bana ne derler diye, hiç düşünmemiştim. Bir gün birinin evini temizliyorum, baktım, seçim zamanı mıydı, neydi, konuşuyor, ediyor. Pis Kürt'ler de pis Kürt'ler. Hiç unutmuyorum. Ama o lafı çok zoruma gitmişti. Pis Kürt'ler. Sonra ben temizliği bitirmeye yakındı, bu, pis Kürt'ler şöyle falan fistan, bak dedim Gül Hanım, dedim. Siz pis Kürt'ler diyorsunuz ama ben bir Kürt'üm ama sizin evinizi temizlemeye gelmişim, dedim. Ya sen hani Manisalıydın? Manisalıydım ama kökenim doğulu. Yani tamam ben kökenimi size söylemedim ama ben aslen doğuluyum, Karşılıyım. Yani sizin yaptığınız hiç hoş bir şey değil. Niye pis Kürt'ler diye genelleme yapıyorsunuz? Yani nesini gördünüz ya da Kürt'lerin? Ne, hangisi ile oturup konuştun? Sen mesela benimle konuşunca, ya diyorsun o kadar bayan temizliğe geldi, bir senin temizliğini beğendim. Ve beni sürekli alıyorsun. Hani memnunsun diye alıyorsun madem ben bir pis Kürt'sem niye beni temizliğe alıyorsun? Demek ki neymiş, ben senin pisliğini temizlemeye geldim, değil mi? Estağfurullah hani ben bunu şey için söylemiyorum, benim ne kadar paraya ihtiyacım varsa, benim paraya ihtiyacım var senin bana ihtiyacın var. Bu daha kötü, bir insanın bir insana ihtiyacının olması daha kötü. Parayı her türlü bulursun ama insanı nasıl bulacaksın? Bence, benim açımdan. Ve ben oradan sonra var ya girdiğim her ortamda ilk önce Kürt olduğumu söyledim. Bir şey söylenecekse direkt artık hani yüzüme söylensin. Yani nerelisin? Karşılıyım, aslen diyorum doğuluyum, Kürt'üm ama Manisa'da doğup büyüdüm. Orada yetiştim.

Bir gün bir arkadaşım dedi ki, istersen, dedi, böyle ortamlara giriyoruz, direkt sana nerelisin? O bayandan sonra, nerelisin, parkta bayanlarla oturuyoruz, nerelisin, nereden geldin?

Karslıyım, Kürt'üm, Manisalıyım, oradan geldim. Direkt böyle. Sen, dedi istersen, o da Yozgatlıydı, öyle deme yani, direkt Manisalıyım de. Hayır, dedim, niye aslımı inkâr edeyim? Neysem oyum. Biri bir şey söyleyecekse yüzüme söylesin. Kürt'lerin nesini görmüşsün, ya ben Kürt'üm, benim neyimi gördü? Veya çevremdekilerin neyini gördü? Söylesin ona göre de insana söz hakkı düşsün değil mi? İnsan bir konuda da kendini savunabilsin.

İlk dediğim o sigortalı işten ayrıldım, başka bir yerde işe girdim. Yani ben orada Kürt'üm diye, herhangi öyle bir şeyle hiç karşılaşmadım. Ama ya erkekler bir şey söylemedi, o ustalar falan. Kendi hemcinslerimde gördüm. Yani yine diyorum ya kendi hemcinslerim, kadınlar. Yani böyle beni dışlamaları, bana karşı konuşmaları, tavırları, fazla iş yüklemeleri. Hatta bir gün böyle oturuyoruz, benim annem bana, yalan değil, edepli olmayı öğretti. Kızım bu kadar erkek varsa içine girme, bir adım geride dur. Hani çok da böyle haşır neşir olmaya gerek yok, bilip bilmeden herkese açılmaya gerek yok. Benim annem hep beni böyle büyüttü. Ve ben kendimi, bizi çok güzel yetiştirdiğine inanıyorum. Annemin, bizim 4 kardeşi, o yoklukta çok güzel yetiştirdiğine inanıyorum. Ha, onlar gidip o adamların yanında bacak bacak üstüne atıp, sigaralarını alıp içip, kahkahalar atardı. Ama ben yapamazdım. Ben biraz daha böyle, kendimi methetmek için değil, biraz daha böyle, her iki elimi bağdaş yapar, daha böyle suskun otururdum içlerinde. Muhasebeci, sürekli bizi takip etmiş, biz orada 5 bayanız. Ya dedi, size bir şey söyleyeceğim, yanlış anlamayın, dedi. Bu abla, dedi hemen hemen 4 aydır burada, niye dedi bu ablayı böyle hep görüyorum, kayırıyorsunuz, her şeyde niye bunu ayrı tutuyorsunuz? Hepsi lafı geveledi, hani ne diyeceğini bilemediler. Lafı gevelediler, ben döndüm dedim ki, niye olduğunu biliyorum ama bir şey demiyorum, hepimiz insanız. Ben doğuluyum, sen Çorumlusun, sen Kırşehirlisin, sen Yozgatlısın ki ben hiç kimseyi de ayırmam. Hepiniz de, yani hepimiz kardeşiz ya. Allah beni Kürt olarak yarattı, seni öyle yarattı yani. İstese farklı da olurdu. Bilmiyorum yani hani, hiç kimse, bana deselerdi ya nasıl bir ailede doğmak isterdin? İlk önce babamı seçmezdim. Ya gerçekten hayat insana bütün zorlukları öğretiyor ve ilk başta, en başta da neyi öğretiyor? En yakınından biri de sana bir darbe vursa nasıl ayağa kalkarsın, nasıl toparlanırsın? En yakın, en, birinci dereceden kim olur? Baban olur, annen olur ki çok şükür annemde bir şey olmadı. O da bizi bırakıp gidebilirdi, o da ikinci evliliğini yapabilirdi. Yani ilk başta hayatın bize öğrettiği, en yakının sana darbeyi vurursa nasıl kalkarsın, nasıl toparlarsın kendini? Biz onu öğrendik. O yüzden belki artık hayat bana çok böyle fasa fiso geliyor. Yani her şey bana çok böyle tozpembe geliyor. Aha bugün buraya geldim, bunu da yapar giderim. Yarın oraya gittim, onu da yapar giderim. Can sağlığı olsun, ya başka sıkıntı olmasın. Hep artık böyle düşüncelerdeyim, yani kafam relaks.

Mutfaktaydım, aşçı yardımcısı olarak çalıştım. Hemen hemen 1 yıl kadar çalıştım ama işte hep böyle kayırılarak yani, iş yüklenerek, en küçük bir şeyde bağırılarak çağırılarak. Eşim de iş ortamını hani o da ilk defa sigortalı bir yerde çalıştı. O herhangi bir dışlama herhangi bir şey veya erkektir, belki gördü bana yansıtmadı. Üzülmeyeyim diye, bir şey söylemedi. Tek bildiğim şey, hep etrafını, çünkü işini temiz yapıyor hep. Bildiğim şey müdürler onu taktir eder, teşekkür eder, işini iyi yaptın, der. Ama ben kendim, işte dediğim gibi önce o bayandan gördüm, sonra o Sivaslı ağabeyden gördüm. İş yerindeki kendi hemcinslerimden gördüm. Şöyle bir şey var, üniversite açılırsa sigortalı işti, bir de bana da yakın bir yerdi, evime yakındı. Tekrar başlar mısın, başlamam. Çünkü bazen o kadınların paylaştığı durumları görüyorum, direkt yaptığı şeyler aklıma geliyor, yok diyorum. Ya bir daha ben o ortama girip de o stresi kaldırmama ne gerek var? Günlük temizliğe giderim, inan bana sigorta önemli ama iş, o gireceğim iş ortamı, iş arkadaşları da önemli. Bazen diyorum ki, şimdi kendim gündelik temizliğe gidiyorum ya kendi işimin patronu gibiyim. Bugün gidiyorum, yarın gitmek istemezsem gitmiyorum. Ha şöyle bir ey var, sigortamı elden de yatırabilirim. İlla bir işe girmek zorunda mıyım, değilim. Çünkü güzel kazanıyorum. Bir daha girer miyim, girmem herhalde. Yani sırf bana yaptıkları şey, işimi çok güzel yaparım. Mesela hiç kimsenin yapmadığı şeyleri yapardım, hepsi, şefler bile şaşırdı hani. Ben diyorum ya oranın erkelerinden, ustalarından bir şey görmedim. Hepsi, bacım bacım yani kardeşim şuraya gel, şuraya git, derlerdi. Ama kadınlarda o yok. Kadın, niye bir kadın bir kadını ezmek ister ya? Ben, bunu hiç kafam almamıştır, almaz da. Niye bir kadın bir kadını ezmek istesin ki? Veya niye, ben her zaman arkadaşlarım benim yanımda yokken, şefler mesela bahsederdi, ya biliyor musun şu arkadaş çok iyi işini yapıyor, diye. Benim yanımda konuşulunca, ben gidip bunu söyledim. Laf taşımayı sevmem ama bak, derdi, sen biliyor musun, sen orada yoktun ama senin arkandan bu söylendi. Bir durup bakardı, şaşırdı. Gerçekten mi, evet, gerçekten. Ben sonra duyardım ki o şefler, beni de methetmiş. Ama ben onlardan duymazdım.

Bir kadın bir şeyi başardı mı, ben çok gurur duyuyorum. Ve ben en başta da hep kendime örnek aldığım annemdi. Her zaman başarmıştır, başarılı olmuştur, mücadele etmiştir. Yani mutlaka bulup buluşturup, çıkarmıştır ortaya. Ama sonra bazen çevremde görüyorum, niye diyorum acaba bir kadın, başka bir kadının başarılı olmasını istemez? Değil mi yani? Sonuçta kadınız, hayat hepimize zor. Ama bir şeyleri başarmak çok güzel bir şey yani. Çok gurur verici bir şey. Benim arkadaşlarım yapınca ben gurur duyuyordum, mutlu oluyordum. Yani bak, diyordum, kadın başına bunu yapabiliyor. Yapılır, kadın yeter ki istesin. Gerçekten yapmayacağı şey yoktur. Yani bu hayatta illaki, annemde de gördüğüm gibi, her şey böyle evlenip de erkeğin

eline bakıp, bağlanmak değil. Yaparsın, başarabilirsin, gerçekten. Ben buna inanıyorum. Ben yani, bu konuda ben kendimi de geliştirdiğime inanıyorum. Daha önceki kafa yapım böyle değildi. Daha önceki kafa yapım, ya evlendim, mesela yani evlenmeden önce şey derler, gelinlikle çıktın kefenle döneceksin artık. Ya düşünüyorsun, annem bana böyle bir şey söylemedi. Kızım, dedi, mesut, mutlu ol, dedi. Bir şey demiyorum ama yalnız benim başıma gelen şey senin başına gelmeyinceye kadar dedi, yuvanı ayakta tutabildiğin kadar tut. Benim başıma gelen bir şey geldi mi, dedi, her zaman da kapım açık. Ya şimdi evleniyorsun, gidiyorsun. Gelinlikle çıktın, kefenle dön, o söz bana her zaman yanlış geliyor. E, tamam ben gelinlikle çıktım da adam kötüyse ben kefen mi giyip gelmem lazım? Adam kötüyse, yapamıyorsa, siz kendi kızınızı biliyorsunuz. Huyunu, suyunu biliyorsunuz, değil mi? Onda yanlış aramanıza gerek yok. Ama evlilik şans meselesi. E, onun şansı olmadı mı, kötü gitti mi yani, ne yapacak bu kız, illa kefeni mi giyip oraya dönmesi lazım? Ben yani böyle şeye de karşıyım. Benim annem de hiç bana böyle bir şey söylemedi. Kızım git, mutlu ol, huzurlu ol, yuvanı ayakta tut. Edepli ol, adaplı ol, saygısız... Hep annem bunu bize derdi, hep bizi de böyle yetiştirdi. Saygısız olmayın, yani insanlara karşı hiçbir zaman kırıcı olmayın. Teşekkür etmesini bilin, hep bizi böyle yetiştirdi, hiç bizi kötü yetiştirmede.

Ya ilk başlarda başladığımda, aslında sıkıntılı oldu. Yani kolay olmadı, işin aslı. Ama beni tanıdıkça yani tanıyan bayanların, bana güvenen bayanlar anahtarlarını verdiler. Hala da anahtarları yanımda olanlar var. Evlerini, o kadar güvenip teslim ettiler. Ya mesela birkaç tanesi var. Doğulu olduğumu öğrenip de beni işe almadılar. Geri çevirdiler yani var. Hani dedim ya o bayandan sonra gittiğimde nerelisin, işte aslen Kürt'üm, Kaslıyım. O işte bahane bulanlar oldu. Ben işimi yani, elimden geleni yapmaya çalışırım. Çünkü öyle öğrendik hani, hak neyse odur. Belki bir şey atlamış olabilirim, kimse dört dörtlük değildir. Mutlaka her insanda hata olur. Ya atladığım yerler mutlaka oluyordur. E, ama şimdi size şöyle bir şey söyleyeyim, kadın gitmiş balık yemiş. Balığın kalan tabağını almış, dolabın üstüne koymuş. O dolabın üstünden de nasıl olmuşsa, o tabak arkaya düşmüş. Sen bir dolabı çekiyorsun, bakıyorsun ki arkada yani balık küflenmiş, tabak kırık, e, sen o kokuyu almıyorsun, senin burnun o kokuyu almıyor, sen kalkıp da şimdi ben Kürt'üm diye, benim üstüme temizlik abidesi mi kesileceksin? Senin ne olduğun belli, senin evindeki balık küflenmiş. Senin gözün yok, burnunun deliği de mi yok, değil mi insan almaz mı o kokuyu? Ben içeri girdiğimde ev leş gibi kokuyordu. Yani Kürt'üm diye şey yapanlar da oldu, yalan değil. İki tanesi hatta üç tanesini gördüm.

Böyle ilk gelmiştim ya bilmiyorum sistemi. Dediğim gibi ilk başta 10 tl, 10 tl'dir diyerekten gidiyordum. Sabah 8'de bir başlıyordum, inanır mısınız saat 9-10 olmuş, orayı da yap, burayı da. Ya ben bu hayatta, böyle insan rica eder, söyler. Bugün şurayı da yapsak olur mu? Olur, derim ama kullanılmayı o kadar, artık var ya kendimi şu anlamda da geliştirdim. 30 yaş diyorum ya taş altında kalırım herhalde diyorum artık laf altında kalmam. Anneme de diyorum, sen bizi böyle yetiştirdin, tamam Allah razı olsun ama keşke bir de deseydin de kızım biri size bir şey dediğinde, dönün de cevabını verin. Annem bizi öyle bir yetiştirdi ki, bildiğin mülayim çocuk yani. Gel gel, git, git. Aklımız yok mu, var. Ama böyle yetiştığımız için kimseye şey de yapamıyoruz. Yani sanki birine bir şey söylesek bize kırılacakmış gibi. Hep yıllardır o düşünceyle yattım kalktım ben. İş yükleyen de oldu, kullanan da oldu. Ama ya şey yapmadım, öyle insanlarla devam etmedim. O gün, tamam, ücretimi aldım, bitirdim. Kestim, direkt engelledim zaten hiçbiri bana ulaşmasın. Direkt engelledim. (Gülüyor.)

Ya şimdi, mesela geliyorsun bu eve, bu evin hakkı bugün ne? Bugün zaten her tarafı dip köşe yapıyorsun, siliyorsun. Her insanın kendince bir gücü vardır, bir kuvveti vardır. Her gün farklı eve gidiyorsun. Ama her gün bayram temizliği yaparmış gibi, evin altından girip üstünden çıkıyorsun. Tam işin bitiyor, saat 5 diyelim, iş bitti. Şu dolabın içini de bir boşaltalım. Zaten o dolabın olduğu yeri silmiş. Sen bu defa dolabın tozunu, içini boşaltırsan, elbiseleri. Ama dolabın içini, sil, yerleştir, tekrar o yeri makine tutup almam lazım. Hadi o bitti, gel şu buzdolabının içini de sil, hadi şu bitti gel şunu da yap. Yani böyle iş yüklemeler oluyordu. Ya bunu bilinçli mi yapıyorlar ya da ayda yılda bir evlerine temizlikçi alıp da görmemezlik oluyor ya, öyle bir şey mi yapıyorlar, ben de onu çözemedim. Ama her, artık insan sarrafı oldum yani. İnsan bir baktığında, artık yani böyle temizlikten anlamayıp da ben temizim diyenler de oluyor. Ya arkadaş anlamıyor olabilirsin, her şey bilmeye, kadınsın ama bilmene gerek yok. Bilmiyorsun, bilmiyorsun ki çağırıyorsun, diyorsun ki gel şurayı yap. Ama ben burayı yaparken de gelip elini beline koyup da başımda bekleyip de, ya yok bu böyle olmadı, ben bunu domestosla yapıyorum. Ablacığım mobilya domestos ile silinmez. E, senin mobilyaların çabuk ya kararır ya sararır ya bir şey olur. Çamaşır suyuyla mobilya ben silmedim. Ha beyaz mobilya olur silersin, ya da mutfak dolabı kapağı olur, silersin. Ahşap mobilyayı ben domestos ile silmedim, mesela. Zarar veririm, bir şey olur. Yani saçma sapan, gereksiz iş yüklemeleri de oldu. Ama işte dediğim gibi, geldik ya eşime de destek olması açısından hiç sesim de çıkmadı.

Günlük getirdiğim ücreti, hani çocuklarımla bir ihtiyacı olur, bizim bir ihtiyacımız olur, onları karşıladım. Eşimin maaşı da yine kendi giderimize gitti, kendimizce işte. Ev aldık, araba aldık. Onlara ayırdık. Öyle öyle kendimizi toparlamaya baktık ama benim için sıkıntılı mıydı,

sıkıntılıydı. Teyzem hep şey derdi, sen köyde durmak istemiyorsun ama bir gel buranın içine gir, derdi, bak görürsün, derdi, gerçekten.

Ya ilk önce kendim bir bayana söyledim, o, ona söyledi, o, ona söyledi. Öyle gitti. Ama daha sonra işte sigortalı işe girip çıkınca, e bu defa elimdeki bayanlar da gidiyordu. Araya mesafe girince onlar da kendine mecbur birini buluyordu. Çünkü haftalıkları, günlük düzenli alan insanlardı. Bu defa şirket vardı, bir şirket, onu da bir arkadaşım aracılığı ile tanıdım. Oraya bir başvurayım dedim. O da çok fazla kesiyor yani, öyle böyle değil. Mesela günlük ücret seninki 160 liraysa bunun hemen hemen 50-60 lirasını o kesiyor. 100 tl sana kalıyor. Yolu karşılamıyor, yemeği karşılamıyor, hiçbir şeyi karşılamıyor. Sadece gidiyorsun, kendi paranla gidiyorsun. Yani orada da işte bir şeylik var da artık nasıl bir kadın üzerinden mi çok kazanılır ya da o şirket bütün çalışanlarına mı öyle yapıyordu, artık bilmiyorum ama. İşte öyle oldu ama şimdi tekrar işimi, düzeni kurdum yani yine kendim bulduğum bayanlarla gidiyorum. Sağ olsunlar beni çağırınlar da anlayışlı, bir daha şirketten de almıyorlar. Sen gel bizimle devam et, işini de iyi yapıyorsun, güvenilirsin de. Evlerini de bırakıp gidiyorlar. Deneyen de oldu, evlerine gidip de her taraf para koyup da deneyen de oldu. Halının altına koyuyorlar, yastık kılıfının içine koyuyorlar, yorgan kılıfının içine koyuyorlar. Allah aşkına bak dedim, ben, dedim şimdiye kadar şu paraları toptasaydım, şimdiye bir daire alırdım. Ne olur ortalıkta para bırakmayın. Ben sevmiyorum. Ha, alırım, aldığımı da aldığım yere koyarım. Şimdiye kadar kimsenin evinden 25 kuruş almış değilim. Ama arkadaş, şeytan diye de bir şey var. Niye benimle bu kadar oynuyorsunuz? (Gülüyor.) Ya gerek yok.

Bir gün bir tanesine gittim, adam emlakçı, deli gibi para kazanıyor. Artık kafa mı gitmiş, nedir, paraları unutuyor. Koyduğu yerleri unutuyor. O sıra ben o eve gittiğimde benim günlük ücretim 160 tl'ydi. Bir gün gittim, aile tatile gitmiş, oğlan tek evde. O da ağabeyim olsun, benden yaşça büyüktü. Baktım masanın üstünde böyle, balkon masasının üstünde paralar serili. Dedim, gördüm dedim, eûzu billahi mineş-şeytânirracîm, bakma bakma, (Gülüyor.) bakma dedim, bu kesin o ağabeyin işidir. O paraları geldi, akşam yaydı, gitti, uyumaya. Uyandı bana dedi ki, ya ben sana bugün ücretini vereceğim ama hiç üzerimde para yok, dedi. Unutuyor, o kadar ki unutuyor. Tamam ağabey dedim, ben de bir an hiç aklıma gelmedi. Sonra kendisi balkona geçti, masanın üstündeki paraları görünce, bunlar senin paran mı, dedi. Ağabey dedim, eğer bunlar benim param olsaydı emin ol ben bugün temizliğe gelmezdim, dedim. (Gülüyor.) Yani gerek yoktu benim bugün temizliğe gelmeme, dedim. Benimle bu kadar oynamayın, dedim. Ha, iyi, dedi o zaman, senin paran buradan çıkıyormuş, dedi, verdi. Bütün paraları da aldı, gitti. Yani şaka gibi ama. Bir gün de gittim eve yine, ortalıkta dolarlar vardı, euro mu diyorlar, onlar vardı.

Ama odada böyle tüylü halı var, o halının üstü dolu. Ben de dedi ki muhtemelen ablanın torunları geldi, oynadı, o düğünlerde atılan oyuncak dolarlar var ya. (Gülüyor.) Sahte, onlar sandım. Hepsini toplayıp çöpe attım. Adam da yine evde, hepsi çıktı, giyindi gittiler. Kimse bana demedi ki ortada dolar vardı, sen bunları ne yaptın diye. Adamın sonra, ben artık evden çıkacağım, saat 5'e geliyor, jetonu düşmüş, evde dolarlar vardı, ne yaptın diye. E, koşarak böyle terli terli gelmiş. Ya, dedi, burada benim dolarlarım vardı, dedi, cebimde miydi, ortalıkta mı bilmiyorum. Valla ağabey dedim, sabah ortalıkta dolar molar vardı. Ben de dedim çocukların sahte oyuncak dolarlar sanıp, alıp hepsini çöpe attım. Allahtan çöpü de dışarı çıkarmamışım. Hala hepsi olduğu gibi çöp poşetinin içinde, çöpün üstüne su da koymadım, sulu bir şey, çay dökmedim, şey dökmedim. Adam dedi, sen ne yapıyorsun ya bunlar benim servetim. Dedim, servetin ortalıkta ne arıyor, ben ne yapayım, bilmiyorum ki ben o ne işe yarıyor. Ben sahte dolar sandım, çöpe attım. (Gülüyor.) Çok öyle var ya çok, denendim mi diyeyim, adamın tabi ama normalde çok deneyen oldu.

Ya annem uzun süre kaldı, ilgilendi. Kız kardeşim kaldı, ilgilendi. Çocuklar artık büyüdü. Zaten ben evde kaldığım gün, onlar o kadar rahat ve özgür yaşamaya alışmış ki, anne diyor, senin bugün işin yok mu, işe git, diyor. Sen bizi çok sıkıyorsun. Hani onu yapma yavrum, bunu böyle yapma yavrum, onlar yanında şimdi biraz daha rahatlar. Anne, senin bugün işin yok mu işe git. Hatta küçük kız bugün diyordu ki, anne acaba ben de mi seninle işe gelsem? Dedim, sen kal, korona var, hiçbir yere çıkma. (Gülüyor.)

Ben size bir şey söyleyeyim mi? Ay Allah'ım, hamileyim ama her gün hastaneye gidiyordum. Bekliyorum, bir an önce böyle inanamıyorsun, çocuğum olsun da kucağıma alayım. Ya güzel bir duyguydu, çok güzel bir duyguydu. Yani, anlatılmaz yaşanır, derler ya, yani tamam küçüksün ama. Zaten ben eşimi de seviyordum, hep diyordum, Allah'ım bir oğlum olsun, eşimin ikizi olsun. Hep bu duayı etmişimdir. Gerçekten bir oğlum oldu, onun ikizi oldu ya. Huyu, suyu, şu yüzündeki benleri bile benziyor. Ya o derece benziyorlar birbirlerine.

Valla ya hamileliğimde de yine evin içindeydik, kalabalıktık çok sıkıntılıydı. Ona yetiş buna yetiş yani sürekli bir ağrılı, sancılı ilk dönem o şeyler son dönemler öyle geçer. Bugün hastaneye giderdik, doktorlar derdi ki, doğum değil, geri gelirdik. Bugün giderdik, doğum değil, geri. Bir gün artık gittik, kayınpederim dedi, bu kızı doğuma alacaksınız alın, dedi, yeter artık eve gitmekten yorulduk. (Gülüyor.) Neyse işte son gün gittik, oldu. Ya çocuğu ilk kucağıma aldığımda, anne olmak zor onu anladım. Ama oğlumdan ziyade kızımı, hani ikincisini doğurduğumda çok ağladım. Çok ağladım yani o masanın üzerindeyim, doğum yapmışım ama

bir saat boyunca hiç durmadan ağladım. Kız oldu diye mi, değil. Kendim çok çektim diye mi, herhalde o yüzden. Acaba kızım neler yaşar? Acaba benim yaşadıklarımı yaşar mı? Kızım olduğunda çok yani, hiç öyle böyle değil, yani hıçkırı hıçkırı ağlamıştım. Yani bir yandan böyle o doğum ağrısı o şey, hemşireler böyle durmuş beni izliyorlar. Ama çok ağlamıştım, acaba kızımın kaderi nasıl olur, o neler yaşar, o nasıl sıkıntılar atlatır? Hep böyle düşünüyordum ki çok şükür diyorum ya babası her iki kızımı da böyle, öyle bir seviyor ki. Her zaman zaten eşime de diyorum, bak diyorum, kızlarına öyle bir baba ol ki rol model ol. Ben mesela seni gördüm, sevdim. Çünkü ben baba sevgisi bilmiyordum. Tamam, biraz benim de hani peşimde dolandı, etti ama baba sevgisi görmedim, belki kötü niyetli biri olsa, bana sevgi göstermiş olsa, ona da gidecektim. Çünkü sevgi görmemiştim. Babadan görmediğim için. Bak, diyorum, kızlarını öyle bir sev ki yarın bir gün, bir erkek bunlara, ya seni seviyorum işte benimle çıkar mısın, dediğinde, kızlarına bu basit gelmesin. Kızlar desin ki sevgi böyle bir şey değil. Bak, babamın bizi böyle seviyor, bu sevgi böyle değil ama böyle olmalı diye. Her zaman eşime de söylüyorum.

Bir tek kızımı doğurduğumda çok ağlamıştım, onu hiç unutmuyorum. Hiç şey böyle, kendimden de geçmemiştim. Çok böyle, şeydim yani. O doğumu yaptım, o acıyı çektim her biri de 4 kilo doğdu ama hep böyle diktim yani. Ne oldu, niye ağlamıyor, sesi mi? Çünkü çocuk hırsızlıkları çok olurdu o tarafta. Çingeneler vardı ya bilmiyorum, küçüklüğümüzden beri Çingeneler çocuk kaçırrı derlerdi. Yaparlar mı yapmazlar mı onu da bilmiyoruz, hep böyle bir söylenti. Halbuki onun da ben yalan olduğuna adım gibi eminim, niye eminim biliyor musun, benim kız kardeşim biz küçükken, babam bizi bırakıp gittikten sonra böyle üzüm keseriz. Biz onu bir üzüm bağının altına uyuttuk, benle annem konuşa konuşa, bağları da, üzümleri de kese kese gittik. Bir baktık, kız kardeşim yok. Aradan iki kaç saat geçti, arıyoruz, bulamıyoruz.. 4 yaşında. Sen ta yürü, şu şey, Çingeneler çadır kurar içinde kalır ya, onların yanına kadar inmiş. Onlar da tutmuş o kızın elini, bütün bu bağlarda, kesin bu tarlaya gelen birinin çocuğudur, arayıp dibimize kadar getirdiler. Ya Çingeneler kaçırrı, o bir hikâye herhalde, ezelden bir söyledi, öyle kaldı. Onların bir bohçası vardır ya, içine çocuk atar götürür derler, bizim aklımıza da öyle koydular. Yani o yüzden böyle hep dinçtim. Böyle, çocuğuma ne oldu, emzirdiniz mi ne yaptınız, ne ettiniz?

Sadece kızımı doğurduğumda bir şey çok dikkatimi çekti. Bir tane kadın, kocası kısırmış, çocuğu olmuyormuş. Ama kadın hamile kalmış. Başka biriyle beraber olmuş. Adam biraz böyle saf gibiydi. O çocuğu, kadın geldi, hastanede doğurdu, adam şey demiş, adamın hayvanları falan vardı. Böyle dağın başında bir tane evi tek var. Onunla kadın orada kalıyor. Artık bu kadın

nasıl hamile bıraktı, kim hamile bıraktı, bilmiyorum. Adam çocuğu hastaneye bıraktı, karısını da aldı, gitti. O beni çok etkilemişti yani. Kızımda çok ağlamıştım ama o oğlan doğurmuştu. O benden önce girdi sezaryene. Onun bebeğini alıp getirip oraya bıraktılar. Dört saat boyunca o çocuğun orada kaldığını biliyorum ben. Dört saat, çünkü benimle onun doğumu arasında o kadar vardı. Hani ben de doğum ettim, kızımı tam böyle karşıma koydular. Yanıma değil de ayak uç kısmıma koydular. Göremiyorum ama bir yandan böyle sürekli eğilip eğilip o acıyla bakmaya çalışıyorum. Yan tarafta da o erkek çocuğu. Yani o çocuğun en son böyle, giyecek bir şeyi de yoktu. Ben kızın elbiselerinden, bezinden verdim, onu şey yaptılar. Sonra kızımı alıp odaya geçtiğimde hemşirenin biri gelip dedi ki, konu konuyu açar ya oradan aklıma geldi, ya dedi, çocuğunu veren sen miydin? Hayır, dedim, ben dedim, niye çocuğumu vereyim? Yanımda da kimse yok ha, ben tekim, annem gelemiyor, kayınvalidem evde oğlana bakıyor. Kimse yanıma gelemiyor. Hayır, dedim, ben çocuğumu falan vermiyorum, öyle bir şey yok. Ya dedi, biri doğum etmiş bırakmış. O en son doğumhanedeydi. Dedim, görmedim, en son doğum odasında o çocuk vardı ama, ha dedi, tamam, dedi. Onu hastanede siz mi alacaksınız, dedim. Ben o çocuğu gördüm, biliyorum dedim. Eşi kadını kabul etti. Çocuğu kabul etmiyor hani başkasından diye. O da bana mantıksız geldi, değil mi yani. Madem öyleyse baştan şey yapsaydın, müdahale etseydin. Sonradan olup da yani ne gereği var? Sonra o çocuk ne olacak? Gidecek yurda, büyüyecek. Bu defa çocuk annesini arayacak, belki anne çocuğunu arayacak, bilemeyiz ki.

2014'ten beri buradayız işte. 2014, tam 2014 Nisan ayından beri buradayız. İşte bu neden oldu, sürekli evde oturmadığımdan oldu herhalde. Her gün birinin evine, her gün birine, her gün farklı bir insan, her gün farklı bir hayat hikayesi. Her gün farklı otobüs, farklı yolculuk. Ben de ona çok şaşıyorum. İlk gittiğimiz sene pek çevremiz yoktu. Sadece, mesela oturduğumuz binalarda hiç kimse yoktu. Bir tane köpek vardı, köpeğin adı da Oskar'dı. Oturup kalkıp o köpekle sohbet eder olunca, pitbuldan daha böyle hırçın bir köpek. Ama o kadar korumacıydı ki ben çocuklarımı salardım, çocuklarıma bile bakardı yani, öyle söyleyeyim. Yani bahçenin önünde falan. Daha sonradan iş yeri, orada 2 görevli vardı, iki kişiden birini çıkarma kararı aldı. Oradaki diğer görevli Trabzonluydu, biz Karslıydık. Aslında eşimin işinden memnundular ama niye bizi çıkardıklarını biz hala anlamış değiliz. Yani hala da bilmiyoruz. Ondan sonra eşimi işten çıkarma kararı aldılar. E, bir de binaların yıkım kararı alınacaktı. O sıra neyse işte bu Toki'lerden eşimin bir arkadaşının tanıdığı vardı. Öyle, gittik, eşim gitti, konuştu, anlaştı. Taşındık oraya, oraya taşınınca oranın çevresi daha bir genişti. İlk oraya taşındığım gün, park vardı, ben 1 yıldır Ankara'ya gelmişim, park görmemişim. Sadece siteler vardı, etrafi

bomboştı, dağın başı. Park vardı, parkta insanlar toplanmış. Ben de ilk evi temizlemeye gideceğim ya, görevli dairesini, acaba dedim burada eğlence falan mı var veya festival falan mı oldu, bu kadar insan? Halbuki insanlar çocuklarını parka getirmişler. (Gülüyor.) Ben 1 yıldır hiçbir şey görmediğimden bana çok değişik gelmişti. İlk oraya taşındık böyle çok hevesleniyordum çocukları, hemen evin işini yapayım da çocukları parka çıkarayım. Bir, insanlarla konuşayım, tanışayım, iki sohbet edeyim. Çünkü 1 yıl boyunca sadece elektrikçi, sucu, bir de Oskar vardı, bir de doğalgazcı. Zaten geliyorlardı, köpeğin korkusundan da geçemiyorlardı, arka taraftan gelip hemen eşime fişleri verip gidiyorlardı. Öyle işte.

Sonra işte taşındığım yerde ilk bir Kanal D ve CNN Türk temsilcisi var. Onların evinde çalışmaya başladım. Onların ilanını ben internetten gördüm. Evlerine yardımcı arıyorlar. Ben de aradım, konuştum. Tamam, uyar bize falan dediler. Aslında ben şey yapmıştım, orada bir sayfa vardı. O olduğumuz, oturduğumuz yerin bir sayfası vardı. Ben de o sayfaya girip, iş ilanı hani ben gündelik temizliğe gidiyorum, ihtiyacı olanlar diye. O beni oradan görüp aramıştı, yanlış olmasın. Biz de o zaman köyümüze gidip gelmişiz. Gelirken de bu defa görümcemi getirmişiz, çocuklarıma baksın diye. İlk, haftanın 2 günü, aylık paramı alacağım. İlk oraya başlamıştım yani yeni yere taşındığımızda. Şimdi gidiyorum, ben hayatımda böyle takıntılı bir insan görmedim. Sırf kendi egosunu tatmin edip, eşinin yanında bağırıp çağırmak için bana yapmadığı şeyi bırakmadı. Ya evi temizliyorsun, üç katlı villa, bir günde temizlenir mi? Temizletiyordu ve gömlekleri ütü, ütüydü de yaptırmaya çalışıyordu. Hani çok şeydim ya çok o konuda ezildim. Bunu kabul ediyorum. Şimdi olsa var ya eminim, eminim ben, o kadına ne söyleyeceğimi çok iyi biliyorum. Ve benim, hakkımı tek helal etmeyeceğim insanlar herhalde o insanlardır. Çok böyle yobaz insanlardı, böyle. Kızı bilerek, hiç unutmuyorum. Bir gün oralara makine tutuyorum, elinde boncuklar vardı. Boncukları şöyle koparıp evin ortasına bir attı. Boncuklar böyle var ya o merdivenler, oraları temizlemişim. Her tarafa gitti, her tarafa. Bu defa girdim evi yeniden makine tuttum. Hiç de bir şey, ya de salak bir dönüp desene, kızım sen niye bunu böyle yaptın, sen bunu böyle yaptıysan, itiraz et, yapma, çık. Hiç öyle bir şeyim de yoktu ha saf gibi yapardım, hiç sesim çıkmazdı. En son bir gün gittim, kadınla eşinin gömleklerini ütüleyip asmışım. Atletlerini ütüle, atletlerini de ütüleyip bırakmışım. Vay efendim, bir tane atlet nemliymiş, onun nemi öbürlerine değmiş, eşinin de astımı varmış, sen bunu bilmiyor musun? E salak karı, ben biliyorum da sen bilmiyor musun eşinin astımı var. Madem öyle, çıkar güneşe ser ya da bana de ki güneşe ser, niye depoya seriyorsun? Madem astımı olan insanın elbiseleri depoya serilir mi? Baktım eşinin yanında bağırıp çağırıyor, dedim ki, ben dedim, artık sizinle çalışmayacağım, dedim. Sonra eşi gittikten sonra, hiç kendini

bozmadı, eşi gittikten sonra, ya niye böyle yapıyorsun? Hayır, biz seninle devam etmek istiyoruz. Ya, dedi ben seni uyarmak amacıyla. Hayır, dedim. Siz beni uyarmak için söylemediniz, siz kendi egonuzu tatmin etmek için bağırıp çağırıyor, siz eşinizin yanında kendinizin ne kadar güçlü olduğunu göstermek için bağırıp çağırıyorsunuz. Bunun başka bir anlamı yok, dedim. Beni, dedim böyle ezmeye hakkınız yok, dedim.

Bir gün böyle daha temizlikteyim. O da düzenli gittiğim bir evdi, çok da memnunduk birbirimizden. Hiç sıkıntımız da yoktu. Sadece, mesela bazen çok takıntılı insanlar oluyor. Ben 3 tane çocuk büyüttüm, böyle bir şey görmedim. Çocuğun bulaşık süngeri bile ayrı, öyle söyleyeyim. Çatalı ayrı, kaşığı ayrı, her şeyi ayrı. Bulaşık süngeri de ayrı. Ben de o bulaşık süngerini yıkadım, yani çocuğun malzemelerini ayrı yıkadım, koydum ama yanlışlıkla onlar için kullandığım bulaşık süngerini, çocuğun bulaşık süngeri ile yan yana koydum, aynı kâsenin içine koydum. Sen misin bunları yan yana koyan? Misafirleri var, misafirlerinin yanında bağırıp çağırdı. Hiç sevmediğim şey yani insan niye bunu yapsın ki? Yani sonuçta benim ne kadar o paraya ihtiyacım varsa diyorum ya sizin de bana ihtiyacınız var. Yani niye böyle bir şey yapma gereği duyuyorsunuz? Neyse hiç sesimi çıkarmadım, çıktım, direkt mesaj attım, artık ben işe gelmiyorum. Ya, hayır sen bizi yanlış anladın, benim niyetim çocuk oradan virüs kapar. Ya sen o çocuğun anasisin, sen o çocuğu emziriyorsun, çocuk kapsa senden kapacak zaten, süngerden mi kapacak? Salak karı, siz üniversite okumuşsunuz, siz nerede okumuşsunuz, nasıl okumuşsunuz, ben anlamadım ya. Valla bak, bazen işte böyle kendi kendime de söyleniyordum, bunlarda, derdim bir sıkıntı var. Halbuki kendisi de bak çocuğuna yediremezdi, yapamazdı, beni çağırırdı, gel, yedir, çocuk yine yemiyor, hadi şunu da bir ver. Hani ben eve giderdim, bir yandan da çocuğu ile ilgilenirdim. Değişik insanlar, belki ben de onlara göre çok değiştim. Bir gün de bir tanesine gittim, şey dedi, halılarına makine tuttum kaldırdım, tekrar, dedi o halıları ser, dedi yere, bu defa da arkadan süpür. E, ama mantıklı düşünürsen, ben şimdi halıyı süpürdüm kaldırdım. Ama yeri silmedim. Bu defa halının düzünü çevirip arkasını alırsam halı yerden toz alacak. Tekrar diyecek ki önünü çevir. Önü çevir arkayı çevir, bu iş Şaban'ın işine dönecek. Benim işim bitmez. Dedim, öyle mi, yavaşça fişi çektim, halılarını düzelttim, hadi dedim sana, allahısmarladık. A, sen nereye gidiyorsun? Dedim böyle, işine gelirse. Valla, madem öyle, düzgün söyle, düzgün yaptığım, değil mi? Ya, yanlış mıyım? Ya bilmiyorum, belki hatam olmuştur, ben demiyorum ben dört dörtlüğüm ama onlara bakılıp kıyaslanınca ben daha iyiyim. (Gülüyor.) ilk defa bence ben kendimi bu kadar methettim. Kendime bir özgüvenim geldi. (Gülüyor.) Gerçekten. Evet ya kendime bir özgüvenim, ya demek ki ben iyiymişim.

Ama gerçekten bak, kadınsın, çocuk doğuruyorsun, bakıyorsun, büyütüyorsun. Eve gidiyorsun, işin, bak şimdi ben buradan eve gideceğim, fasulyemi sabahtan ısladım. O fasulyeyi pişireceğim, yanına pilav yapacağım. O çocukları doyuracağım. Onları mesela hani, duşlarını aldıracağım, derslerini yaptıracağım. Tamam, baba da yapıyor, baba çocuklar için her zaman bir rol model ama sorumluluk her zaman annenin. Sabah kalkıyorum, makineye çamaşır mı attım, onları ser, onları topla, katla. Bu arada çamaşır katlamak çok uğraştırıcı bir iş. (Gülüyor.) Hiç sevmediğim bir bölüm orası. Yani onları yerleştir, bak bugün sabah bile uyandım, erken, 5 buçukta uyandım. Hemen ne yaptım, ilk işim, çayı demle, kahvaltıyı hazırla, çocukların odalarını toparla, kızım dolabının hepsini indirmişti aşağıya, hemen onları yerleştir, üstünü giyin, koş koş otobüse yetiş. Ya böyle devam edecek herhalde. (Gülüyor.)

Ya otobüs yolculukları önceden çok sıkıntılıydı. Yani artık böyle insanın üstüne üstüne çıkıyorlardı. Bir gün kaptan dedi ki, artık ben en sona yapışmışım, bütün herkes bana yapışmış, öyle anlatayım çok detayına girmeyeyim. İnsanların ter kokusu artık mide bulandırıyor, kaptan dedi ki, ya dedi, arkada boş yer yok mu, boşlukları doldurun. Ya, dedim arkada boş arazi var da ben mi görmüyorum? Artık millet üstüme çıktı, ben de başkalarının üstüne çıktım. Ya, dedim, herkesle biz kardeş kardeş yolculuk yapıyoruz artık, dedim.

Önceden şey yapılırdı mesela çok böyle insanların dibine girerlerdi. Ama bu virüs çıktığından beri var ya biri yaklaşsın hemen şişşt (Gülüyor.) Yalan değil, yapıyorum. Mesela biniyorsun, kadınsın, ister istemez sana bakıyorlar, ya demek ki bu erkelerdeki o nefis var ya, güzelliğe çirkinliğe bakmıyor. Çok, ya bence çok pis yaratıklar. Ya olanları var hepsi için demiyorum, çok içinde pis böyle iğrenç yaratık gibi olanlar da var. Böyle senin gözünün içine bakanlar, orda bir dönüp, o kadar kişinin içinde onun suratına bir tüküresin geliyor. Ama, annem bana hep küçükken şey demişti, biri sana baktı mı ters ters bak. Hep böyle demişti. İnanır mısınız hatta eşim de bana der, sen ilk bana baktığında ters ters bakmıştın. Ama diyor, tekrar dönüp baktığında o sıra ılımlı. (Gülüyor.) Hep otobüse bindiğimde de yolda yürüdüğümde de, bana bakana da veya baktığıma da hep böyle bir sinirli, böyle şey kaşı, ya ne derler, ha çatık kaşlı bakarım, hep öyle bakarım. O da bir nevi benim koruma, kendimi koruma yöntemi (Gülüyor.) Öyle işte.

Muazzam bir şey, çok güzel. Zaten ben oldum olası da seviyordum. Teyzemler de buradaydı, babam bizi bırakıp gittiğinde, bir kere annem bizi küçükken alıp getirmişti teyzemlere. Teyzemler de Çankaya tarafında otururlar. Ya çok harika gelmişti hepsi gözüme, böyle olduğumuz yere göre de severdim. Önceden çok af edersiniz, benim ninem derdi ki, bak

göürsünüz zamanı gelecek, hani köyde yaşamışlar, görmemişler, bilmiyorlar ya, zamanı gelince bak derdi, tepemizden işerler, görürsünüz. Hani bunu, ne demek istemiş, hani şimdiki evler üst üste, lavabolar üst üste ya, işte o tepeden işeme de bizim hoşumuza gitmiş. Bu daireler falan çok hoşumuza gitmişti. Hep şey derdim, küçükken böyle tarlaya falan giderken, bir şehrin içinden geçsek, ya acaba bir gün nasip olur mu böyle bir evde oturmak? Böyle bir dairede oturmak? Kendi kendime böyle bakıp söylerdim onu yani içimden geçirirdim. Öyle illaki onun hayalini kurayım, içimden geçireyim değil ama aklımdan bir geçirirdim. İçi nasıl? Köy evleri daha değışikti, ya köy evleri de belki güzeldir. Bizim yaşadığımız, şey yani o küçükken yaşadığımız evler çok kötüydü yani. Farelerle oturup kalkıyorduk, bildiğiniz.

Size bir şey söyleyeyim mi? Bizim küçükken, bizim ilk, babamla annemim, daha böyle 9-10 yaşındaki oturduğumuz ev, benle kardeşlerim hep giderdik, elimize çomak alırdık, bir yerleri böyle kazardık. Altın bulacağız, altın bulacağız, diye. Biz o evden çıktık, dedemler orayı sattı, o eve giren adam altın buldu biliyor musun? Valla, buldu, devlete teslim etti ama. Devlet de karşılığında onun evini mi yaptırdı, öyle bir şey oldu. Ah diyorum şans olsa, yüzümüze güleydi, bakaydı. (Gülüyor.)

Köy kendini çok aştı. Bir sürü yeni evler yapıldı yani mükemmel evler. Buradaki daireler ne ki, hiç. Benim teyzemin oğlu bir daire yapmış, artık şu klozet kapaklarını bile neredeyse altından yapmışlar, öyle söyleyeyim yani. Mükemmel evler yapmışlar. Zaten bizim köye küçük Paris diyorlardı. (Gülüyor.)

Ankara'ya geldim, ya Ankara'yı oldum olası severim. Bana hep sakın bir şehir gelmiştir. Hep gözüme öyle geldi, bilmiyorum, seviyorum. İstanbul'la kıyaslanınca ben her zaman Ankara'yı daha çok sevmişimdir. Ya burada mesafe var, o güzel. Belki güzel değil ama orada beni o kadar çok bunaltan şeyler olmuştu ki bu gözüme güzel geldi. Mesela orada köydesin, pat diye kapını biri açıp, sormaz bile, kapını bile vurmaz yani. Bizim orada olduğumuz ortam öyle. Ya bir çalıp da içeri girmek yoktu. Pat, diye gelirdi, sofra yerdeyse yerdik içerdik. Değilse yapardık, yerdik. Ama şey öyle değil, burada öyle değil. Burada gelmeden önce bir arıyorlar. Biz ya müsaitseniz şu gün geleceğiz, diyorlar. Ben en çok o şeyini sevmiştim. Çünkü ben evime gelen misafiri, yani böyle bir şeyler hazırlayıp evimin temiz olmasını çok isterim. Ha gelen her zaman gelsin, başım gözümle beraber ama insanın şimdi bir kendi, normal hali vardır. Yaygan olursun, dağınık olursun. Bir de misafir gelinceki hali vardır. Toplu olur, tabi bunu insanların gözüne sokmak için değil ama gelen kişi beni her zaman temiz görsün. Ya ayıbımı kimse görsün istemem, öyle söyleyeyim.

Ya ben ilk geldiğimden beri zaten hep işe gidip geliyorum. Hiç öyle bir değişiklik fark ettim mi, etmedim yani. Hep bana Ankara güzel gelmiş yani. Ya küçükken de öyleydi hala da öyle. Belki vardır ama ben fark etmemişimdir yani öyle söyleyeyim.

Yani şu an beni temizliğe alan insanlar nasıl tedirginse, bir o kadar ben de tedirginim. İnsan korkuyor, gidiyorsun ama ne ile karşılaşacaksın, ne olacaksın? Sadece herkes hep evi boşaltıp gittiğinde bile hep bir tedirgin, ya bir kamera varsa? O kameralar ya beni çekiyorsa? Ya bir şey oluyorsa? Hep o tedirginlik. Hani ister istemez yanında iş kıyafetini götürüyorsun, giyiyorsun. Acaba nerde kamera yok, oraya göre, oraya mı gidip giyinsem? Lavabolarda yoktur, orada mı? Hep bu beni tedirgin etmiştir. E, ondan sonra evlerden hani, gidiyorlar zaten kalmıyorlar. İşin bitince çık, git ama ilk başladığımda hiç daha önceden yapmadığım bir şeydi, tedirgindim. Tedirgin de oluyorsun yani, bir şey kırılrsa, bir şey dökülse veya acıktın, bir şey. Çok aç çalıştığımı bilirim, küçüklükten gelen bir şey olsa gerek. (Gülüyor.) Şimdi geliyorum sizin evinize, her şeyiniz var ama yemeye çekiniyorum. Bazen işten çıkınca artık kemiklerim titrerdi. Bazılarının evine de giderdim, umursamazdı, gün boyu kadın uyuyordu ya. Allah aşkına sen bir hele kalk bir, ben bir eve kadın aldım, bu öldü mü kaldı mı, ne oldu buna? En son ben yapardım, çıkardım, derdim ki ben gidiyorum, tamam, derdi, ücretimi verirdi. Hani hiç sen ne yedin ne içtin, umurunda olmazdı. Yani ben hep sürekli işe git, işten gel. Benim hayata bakış açım hep sabitti. Yani bir şey olsa bile ya görmüyorum herhalde ya da bilerek görmemezlikten geliyorum. Çok dikkatimi çeken bir şey olmadığı sürece. Sabah uyanacaksın, işe gideceksin, işi bitireceksin, tekrar işten çıkınca, iş çıkış saatini eşine haber vereceksin geri evine döneceksin. Benim hayatım, ha evine gidip de ister sporunu yap ister yemeğini ye, ister çocuğunla oyna. Onda bir planlama yok ama onun şeyine evden çıkış saatimden dönüş saatime kadar hep bir plan ve düz çizgi vardır önümde. Her zaman bir de şey var, acaba evden çıkınca işe en kısa nasıl giderim? İşten çıkınca eve en kısa yoldan nasıl gelirim? Hep böyle bir kafamda kurgu vardır.

Pek öyle hevesli değilim desem ya. Eşim bazen der, hadi gel pikniğe gidelim. Pikniğe gitmektense bizim orada bir çeşme var, gel oraya gidelim. Yani hiç pikniğe gitmesek de o kalabalığa girmesek de olur, şuraya gidelim. Ha gezmek istediğim yerler oldu ama hiç daha öyle gitmedim, yalan değil. Ya çalışmaktan mı ya gevşeklikten mi bilemiyorum.

İlk önce her iki kızımın gerçekten okuyup, çok güzel bir yerlere gelmesini istiyorum. Ya oğlumun zaten hedefi futbolcu olmak. Onun da yani sonuna kadar arkasındayım. Ama her iki kızımın ilgili, çok yani böyle gerçekten elimden geleni yapacağım. E, ondan sonra yani, şimdi diyorum ya kendime bir ev aldım, muhtemelen diyorum, herhalde, yarın bir gün oğlum vakti

gelir evlenirse, hiç onu kiraya miraya göndermeyeceğim. Direkt o evime koyacağım. Kendime de yine 2+1 bir daire alırım. Kızlarım evlenir gider ama her zaman arkalarındayım, yanlarındayım. Her zaman destekçileriyim.

Hayalim şu, yani zamanı gelecek artık çalışmayacağım. Yani inşallah o günleri görürüm, diyorum. (Gülüyor.) Artık çalışmayacağım, eşim emekli olacak. Öyle ben, hayattan çok büyük beklentim yok, gerçekten. Bir günlük aşım ağrısız başım. Her zaman bunu söylerim ama şunu çok isterim, evim de tertemiz olacak. Oturacağım şöyle bir camın önüne, iki sandalye, sehpanın üstünde şu eski radyolardan bir müzik. Eşimle karşılıklı kahve içmek bir nasip olmadı. (Gülüyor.) Ben gelsem o çıkıyor, o gelse ben çıkıyorum. Bir şöyle, tamam oturur sohbet ederiz ama işte o hayalimdeki o sohbeti, o tadı yakalamış değilim. Öyle yani. Çocuklarım gelecek, torunlarımı seveceğim, bilmiyorum hayalim hep bu yönde. Ha şöyle ya çok zengin olmak da istiyorum, onu da istiyorum bunu da istiyorum, yok. Hayalim bu.

Ya şöyle aklımda aslında çok şey var. Anlattıkça insanın aklına daha çok geliyor. Şimdi hep ilerlediğim için geriye dönüp sizin de canınızı sıkmak istemiyorum. Mesela küçükken hep kendi kendime, ben artık hayata, o yüzden mi her şeye gülüyorum bilmiyorum ama küçükken kahvaltımız sadece, yani babam da yanıımızdayken, babam gittikten belli bir süre, kendimiz toparlama, yediğimiz şu vita yağ var ya hep oydu. Başka bir şey yemedik, yani kuru ekmeğe onu sürüp yedik. Kahvaltımız oydu. Öğlen yemeği, akşam yemeği yok. Günlük 3 öğün diye bir şey yok. Yani, annemin sadece o güneşin, Manisa'nın o 40 derece sıcakın altında, tarlaya gidip, sadece o vita yağını tabağına koyup götürüp, o tarlada pamuk toplar, tütün kırar ya. İnsanlar hep oturur toplu yer, aileler, o tek bir köşeye gidip onu yediğini bilirim. Kimse görmesin derdi, kimse bizim ne yiyip ne içtiğimizi bilmesin. Belki insanlar bunu bilirse bize yardım etmek için kötü mü düşünürler, kötü mü davranır? Veya bana yardım eden benden yararlanmaya mı çalışır, düşüncesiyle. Hem öyle kendini yetiştirdi hem de bizi öyle yetiştirdi. Ya bunlar hep benim içime dert oldu. Yani anlatsam bitmez, çok mu çektik, çok çektik. Ama diyorum ya işte en başta insanın birinci dereceden akrabası insana vurursa yani böyle arkandan vurursa, seni düşürürse ki düşenin dostu olmuyor, bunu çok iyi öğrendik, gördük. Kendini nasıl toparlarsın, nasıl ayağa kalkarsın, ne yaparsın? Onu öğrendik. Hiç kimseden hiçbir şey görmedik yani gerçekten çabalaya çabalaya, dişimizi tırnağımıza taka taka bu günlere geldik ve en güzel yanı da kazanan annem oldu. Kazanan biz olduk yani. o zaman babam kendi uçkurunun derdine düştü, oraya gitti, buraya gitti, bize çektirdi. Malımızı mülkümüzü hepsini götürdü, kadınlara yedirdi ama kaybeden o oldu. Pişman olan da o oldu ama kazanan annem oldu. Çünkü niye, mücadelecı ruhu vardı annemin. Annem hiçbir zaman pes etmedi. Hiçbir

zaman yani babam gitti de dünyanın sonu, çok gördük çevremizde. Mesela eşi evlenen de oluyordu, pat diye git ikinci evliliğini yap. O kadın da çocukları anneanneye bırak, dedeye bırak, hadi babaanneye bırak git evlen. Ama annem onu yapmadı. Ne o tarafa ne o tarafa. Bizi bir kuru ekmek bile yese kimseye muhtaç etmeden, kimseye boyun eğmeden yani gittiyse birinin kapısına belki, mecburiyetten. Bir lokma ekmek çocuklarıma vereyim. Yani bu böyle, bizim içimize bir şey gibi oturdu. Bunu yaranı destikçe hatırlarsın ya bu hep bizim içimiz, ben çocuk olmadım. Yani size öyle söyleyeyim, ben çocuk olmadım. Yani hatırlamıyorum, hatırlamıyorum. 10 yaşındaydım, bayramda şeker toplamaya gittiğimde, sen utanmıyorsun şeker topluyorsun, genç kız olmuşsun dediler. Ben de kendi kendime dedim ki ben genç kız olmuşum. O zaman genç kızlar ne yapar, topuklu ayakkabı giyer. Hadi o zaman topuklu ayakkabı, 10 yaşında topuklu ayakkabı giyilir i, giyilmez. Ama insanın aklına koyuyorlar. Genç kız olmuşsun, o zaman ne yapacaksın, başına yazma takacaksın. E, bunlar ne demek, 12-13 yaşına geliyorsun bir bakıyorsun ki gerçekten genç kız değil, şöyle bir tipine bakınca evlenme tipi görüyorlar sende. Bu defa istemeye gelen bile oluyordu yani. Hani öyle söyleyeyim yani çocukluk görmedik. Şu Ahmet Kaya'nın bir şarkısı vardı ya, "Hani benim çocukluğum anne?" diye, gerçekten. Onu çok severim, çok da dinlerim. Yani yok, çocukluk yok bizde. Öyle söyleyeyim. Olmadık, çocuk olmadık yani.

Ben sadece babamın yani yükünü ben taşıdım. Babam evlendi, babamın çocukları oldu ama sanki anneme kocalığı ben yaptım, o çocuklara babalığı ben yaptım gibi oldu. Onun faydasını görmedik. Çocuk olmadan kadın oldum, kadın olmadan anne oldum, anne olmadan, tövbe tövbe anne olduk da şimdi de bir şey görmeden yaşlandık. (Gülüyor.) Artık her şeyin sonunda bir gülmeye bağlıyorum. Çünkü çok çektim. Ya hep üzüldük, hep ağladık, hep sızladık. Ama nereye kadar? Bir yerde artık kendini güldürüyorsun. Ve kendini güldür, ben buna da inanırım, çok gülen çok, içine sor derler ya. Arkadaşlarla bir sohbet ederiz, ben en çok kahkaha atan benimdir, en çok onları güldüren de benimdir. Ama onlar arkasını döndüğünde en çok ağlayan da benimdir.

Ben küçükken arkadaşlarım, babası onlara ayakkabı alırdı, tayt alırdı, okulda giysinler diye. Ben eteğimin altına okula giderken hiçbir şey giyemezdim. Yoktu taytım yoktu benim. Yani onu bırakın giyecek iç çamaşırım bile yoktu. Ben annemin iç çamaşırlarını giyip okula gidiyordum ya. Bak ortaokula gideceğim işte, 5.sınıf 6.sınıf, bak hiç anlamıyorum, bilmiyorum. O sıra yeni yeni rahatsızlanacağım dönemler. Farkındayım, çocuklar bir alttan bakmaya çalışıyorlar. Çünkü demirlerin kenarından böyle yürüyorsun ya basamaklardan, bunlar niye

bakıyor, niye yani gülüyorlar? Ne var, ne oluyor? Anlamıyorsun, bilmiyorsun. O yüzden gerçekten arkadaş hayat kadınlara zor ya zor.

Kadın olacaksın zeki olacaksın, başarılı olacaksın, güçlü olacaksın, sabırlı olacaksın, yere ayağını sağlam basacaksın. Çünkü seni kaydırmak isteyen o kadar çok kişi var ki. Yani senin ayağını kaydırmak için o kadar çok kişi uğraşıyor ki. Şöyle bir bakınca hiç düşmanını uzakta aramaya gerek yok. En birincilerden, istemezler, senin, düş mutlu olurlar yani, gördük. Düşük, bizi herkes terk etti. Ta ki biz kendimizi topladık hepsi amca olarak, dede olarak, büyük olarak ortaya çıktılar.

Ya inşallah iyi olur ya gerçekten bilmiyorum. Ben kendi hemcinslerim için bazılarını görüyorum, çok üzülüyorum. İnşallah valla her şey kadınlar için iyi olur. Ama şöyle bir ley var, kadınlar ya çok kullanılıyorlar. Ya nasıl söyleyeyim, böyle çoğu insan kadınları obje gibi de görüyor. Böyle hiç hoş olmayan şeyler de var. Ya insan tabi, ister ki hiçbir kadın üzülmesin, hiçbir anne üzülmesin aslında. Hiçbir anne evladı için, evladım aç kalıyor diye de üzülmesin. Benim annem çok ağladı biz açtık diye. Biz 4 gün boyunca, sobamız yanmıyor, bak insan söyledikçe hatırlıyor, diyorum ya, tekrar eskiye gitmek istemiyorum. 4 gün boyunca bizim sobamız yanmadı, evde odun yok, kız kardeşim küçük, annem üzüntüden sütü gelmiyor. Yiyecek hiçbir şey yok, 4 gün boyunca biz, o yorganla yatakları yerden kaldırmadık. O babamla kadının beraber olduğu oda, sonra bırakıp gittiler ya. Orda biz yatak, döşek ne varsa serdik, 4 gün boyunca öyle kaldık. Ayrık en son, 4 günün sonunda açsın ve dayanamıyorsun, ne yapacağını bilemiyorsun. Anne dedim, ben gideyim bakkalcıya söyleyeyim, annem borç yapmazdı, kesinlikle borç annemin hayatında... Kadın korkuyor, acaba borç yaparsam bu parayı benden nasıl alırlar diye. O korku var yani kadın, hayat gerçekten kadınlara zor. Yani bence insanlar biraz bu konuda gözü açık olması, acaba çevremizde hangi kadın, belki istemiyordur ama hangisi muhtaçtır? Hangisinin ihtiyacı vardır? Kimi dile getirir, kiminin de böyle yüz ifadesinden anlarsın. Yani beden ifadesi, bedeni konuşur kiminin de. Yani anne dedim, gideyim bakkalcıdan sadece bir paket makarna alayım, dedim. Gerçekten açlıktan biz öldük yani. Annem o sıra kardeşimi yanıma verdi, hadi git, dedi bakalım adam verecek mi size? Ben gittim ağabey dedim, bize bir paket makarna versene, dedim. Hiç itiraz etmedi, hiç yok demedi, hiç para nerede demedi. Aldı, verdi. Biz o bir paket makarnayı eve getirdik ya, inanır mısın kardeşimle, evin mesafesi vardı, o makarnayı biz açıp böyle kütür kütür yiye yiye eve gittik. Çiğ makarnayı.

Ya daha uzakta olan kapı komşun daha çok yardımcı oluyordu. Akrabaların, acaba bunların babası bıraktı gitti de bunlar bize muhtaç olu mu diye hepsi bir adım geri duruyordular. Kendi akrabaların. Ha çalışırsan paralarını veriyorlardı ama yardım, maddi açıdan yoktular, kimse yanımızda yoktu. Daha uzaktan biri, o da gelip halimizi görse veriyordu. Gelip halimizi görmezse vermiyordu. Kurban bayramlarını çok severdik. Herkes kemikli et getirirdi. Eti o zaman yerdik, çok mutlu... Ay inşallah hayat kadınlar için güzel olur, kolay olur. Gerçekten kadınların çekilecek çileleri mi var ya da niye hayat kadınlara bu kadar zor? Niye bu kadar zorlaştırıyorlar? Ama yine de diyorum ya, yani kadın erkeğe karşı kendini korumasını biliyor. Mücadele etmesini, ama o işte hemcins araya girdi mi, senin kendi hemcinsin, yani onlar da muhtemelen kadın değil, yaratıklar herhalde. Böyle evli erkelere sataşıyorlar, böyle yuva yıkmak için uğraşıyorlar. Tamam, he babam gibilerini Allah etsin, alsınlar götürsünler de ama zaten değil mi yollu yolunu bulur yani. İşte yolsuzu da bizi buldu. Yollu yolunu buluyor, yolsuzu da bizi buluyor.

Erkekler de var tabi canım olmaz mı? Sorun mutlaka onlarda da var ya zaten diyorum ya adam yolunu buluyor. Mutlaka kendi gibi kadına da rast geliyor zaten. Hani belki babam o kadınla olmasaydı başka biriyle olacaktı ki benim babam karanlık işlerle de çok uğraşmayı severdi yani hep. Su testisi su yolunda misali çok severdi öyle karanlık işlerle de uğraşmayı. Gidiciydi yani o yolda, belliydi, onu bulmasaydı başka birini bulacaktı. Ki o kadınla evli olduğu halde başka birinden de çocuğu mocuğu olmuş. Duyduk ama sonra örtbas edildi, ne oldu bilmiyoruz.

Öncelikle sizi yorduysam kusura bakmayın. Valla kafanızı da belki ağrıtmışımdır. Öyle anlat, içini dök. Ben de bir yandan açıldım. Çünkü ben hiç daha yıllardır, bu kadar hayat hikayemi, gözümün önünden geçirerek, hep böyle anlatmışız, konuşmuşuzdur ama bir parçasını. İlk defa bu kadar böyle içine girerek, parça parça, ala ala, ya böyle güzel bir şekilde anlattım. Ben size teşekkür ediyorum.

Kadınların yuvası yıkılmasın ya veya çocuklar babasız kalmasın derim ben herhalde. Ya da babasız da kalabilirler aslında, erkek olmayabilir yani erkeksiz de hayat olur. Ama kadınlar güçlü olsun. Kadınlar güçlü olsun, o umudunu kaybetmesinler. Hani bu adam bıraktı gitti, biz ne yaparız düşüncesinden kurtulsunlar. Oluyor, olmuyor mu, oluyor. Belki yüzde doksanın hayatı öyledir, bilmiyoruz tam içine girmedığımız için hani. Herkes kendi yaşadığını bilir. Ama sadece kadınlar güçlü olsun ya valla tek dileğim o. Hiçbir çocuk aç kalmasın, çocuklar aç kalmasın, kadınlar güçlü olsun.

